

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
A.A.BAKIXANOV adına TARİX İNSTİTUTU

VANDALİZM:

TARİXİ ADLARA QARŞI SOYQIRIMI

- 18244 -

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
İşlər İdarəsi
PREZİDENT KİTABXANASI

BAKİ – 2014

*AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun
Elmi Şurasının qərarı ilə çap olunur.*

Layihənin rəhbəri, elmi redaktor və ön sözün müəllifi:

*Əməkdar Elm xadimi, AMEA-nın müxbir üzvü,
Dövlət Mükafatı laureatı,
professor **Yaqub Mahmudov***

Tərtib edəni:

Nazim Mustafa
Dövlət mükafatı laureatı

Elmi redaktor

Elmar Məhərrəmov
Tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı.

Yenidən işlənmiş ikinci nəşri. Bakı: Turxan NPB, 2014., -128 səh.

V 0502000000 – 016
(TNP)2014

© AMEA Tarix İnstitutu, 2014
© Turxan NPB, 2014

MÜASİR ERMƏNİ VANDALİZMİ VƏ YA TARİXİ ADLARA QARŞI SOYQIRIMI

“Vandalizm: tarixi adlara qarşı soyqırımı” kitabına

ÖN SÖZ

Erməni millətçiləri beynəlxalq ictimaiyyətin gözləri qarşısında Cənubi Qafqazın tarixi keçmişini saxtalaşdırmaqda davam edirlər.

Türkmənçay (1828) və Ədirnə (1829) müqavilələrinin şərtlərinə əsasən İrandan və Türkiyədən işğal olunmuş Azərbaycan dövlətinin – İrəvan xanlığının ərazisinə köçürülən ermənilər çox keçmədən çar Rusiyası müstəmləkəçilərinin köməyi ilə aborigen əhaliyə – azərbaycanlılara qarşı soyqırımına və deportasiyalara başladılar. Qırğınlardan canını qurtaran yerli əhali kütləvi surətdə Şərqi Azərbaycana, İrana, Türkiyəyə və dünyanın başqa ölkələrinə köçüb getdi. 1988-ci ildə azərbaycanlıların keçmiş İrəvan xanlığı ərazisindən – müasir Ermənistandan deportasiyası başa çatdırıldı. Erməni vandalları keçmiş İrəvan xanlığının ərazisindəki azərbaycanlılara məxsus min illərlə tarixi olan yer adlarına – toponimlərə qarşı da soyqırımı həyata keçirirlər. Azərbaycan toponimləri "erməniləşdirilir". Bir sözlə, ermənilər özlərinə saxta "tarix" yaradırlar.

Elmə yaxşı məlumdur ki, ermənilər Cənubi Qafqazın aborigen əhalisi deyillər. Tarixi həqiqət bundan ibarətdir ki, onlar Cənubi Qafqaza gəlmə - köçürülüb gətirilmə etnosdur. Bunu ilk mənbələrə əsaslanan tədqiqatlar çoxdan sübut etmişdir. Ermənilərin əcdadları hesab olunan tayfalar təqribən e.ə. I minilliyin ortalarında Fərat çayının yuxarılarında peyda olmuşlar. Onlar bura Balkan yarımadasından köçüb gəlmişlər.

Azərbaycan xalqının ulu babaları hələ ermənilərin Asiyada peyda olmasından çox-çox əvvəllər Cənubi Qafqaz da daxil olmaqla, böyük bir regionda yüksək mədəniyyət formalaşdırmış,

Arazdan cənubda Manna və Atropatena, şimalda isə qüdrətli Albaniya dövlətini yaratmışlar.

Azərbaycan Albaniya dövləti Araz çayından şimaldakı bütün Azərbaycan torpaqlarını, o cümlədən tarixi Qarabağ da daxil olmaqla, Araz və Kür çayları arasındakı ərazini əhatə edirdi. Albaniya dövlətinin süqutundan sonra Araz çayından şimaldakı Azərbaycan torpaqları bütün tarixi dövrlərdə ya Azərbaycan dövlətlərinin, ya da müxtəlif türk-müsəlman imperiyalarının tərkibinə daxil olmuşdur. Belə ki, 1918-ci ilədək Cənubi Qafqaz ərazisində heç bir erməni dövləti olmamışdır. Tarixi reallıq və ilk mənbələrin təsdiq etdiyi həqiqət belədir!

Bu gün Cənubi Qafqazda başlıca gərginlik ocağı olan erməni dövləti yaradılması ideyasının əsası lap yaxın dövrdə XIX əsrin əvvəllərində Rusiya imperiyasının regionu ələ keçirmək məqsədilə İran və Türkiyəyə qarşı apardığı işğalçılıq müharibələri dövründə qoyulmuşdur. Həmin dövrdə Rusiya özünə Cənubi Qafqazda etibarlı dayaq yaratmaq üçün xristian amilindən istifadə etdi. Bu məqsədlə yenicə işğal olunmuş Şimali Azərbaycan torpaqlarına, əsasən də, keçmiş Azərbaycan dövlətlərinin – İrəvan, Naxçıvan və Qarabağ xanlıqlarının ərazisinə İrandan və Türkiyədən kütləvi surətdə ermənilər köçürüldü. Erməni köçkünlərini yerli türk-müsəlman əhali üzərinə qaldırmaq məqsədilə imperator I Nikolay azərbaycanlıların ümumxalq bayramı olan Novruz bayramı günlərindən birində 1828-ci il martın 21-də Azərbaycan torpaqları olan İrəvan və Naxçıvan xanlıqlarının ərazisində "Erməni vilayəti" adlanan bir vilayətin yaradılması barədə fərman imzaladı. Yeni yaradılmış "Erməni vilayəti"nin ərazisinə daxil edilən 1111 kənddən yalnız 62-də ermənilər yaşayırdı. Onlar da 1828-ci ilədək buraya köçürülmüş ermənilər idi. Yeri gəlmişkən, göstərilən 62 kəndin ancaq 14-nün adı erməni mənşəli idi.

"Erməni vilayəti"nin yaradılmasından sonra əzəli Azərbaycan torpaqlarında bura çar Rusiyası tərəfindən köçürülüb gətirilmiş ermənilər tərəfindən etnik təmizlənmə dövrü başlandı.

Azərbaycan xalqını öz ata-baba torpaqlarından məhrum etmək məqsədilə ona qarşı mərhələ-mərhələ deportasiyalar və soyqırımılar həyata keçirildi. Nəticədə Azərbaycan torpaqlarının kütləvi surətdə ermənilərlə məskunlaşdırılması prosesi həyata keçirildi. Rus tədqiqatçısı N.Şavrov 1911-ci ildə yazırdı: "**Hazırda Cənubi Qafqazda yaşayan 1 milyon 300 min erməninin 1 milyondan çoxu yerli əhali deyil və buraya bizim tərəfimizdən köçürülmüşdür**".

1918-ci il mayın 29-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Cənubi Qafqazda sülh və əmin-amanlıq yaradılması xatirinə qədim Azərbaycan şəhəri İrəvanı ətrafındakı torpaqlarla birlikdə ermənilərə güzəştə getdi. Beləliklə, Cənubi Qafqazda tarixdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan torpaqları hesabına erməni dövləti yaradıldı. Bu vaxtdan etibarən Rusiyanın hərtərəfli köməyi ilə ermənilər tərəfindən Qərbi Azərbaycan torpaqlarının azərbaycanlılardan təmizlənməsi prosesi daha da sürətləndi, ermənilərin köç saldığı ərazilər Azərbaycan torpaqları hesabına şərqə doğru daha da genişləndirildi. Bolşevik Rusiyasının hakimiyyəti dövründə bu proses daha da intensivləşdi. 1988-ci ildə azərbaycanlıların öz ata-baba yurdları olan Qərbi Azərbaycan (indiki Ermənistan Respublikasının ərazisi) torpaqlarından deportasiyası başa çatdırıldı. Yaxın keçmişdə əhalisinin mütləq əksəriyyəti azərbaycanlılar olan bu torpaqlarda – indiki Ermənistan Respublikasının ərazisində artıq bir nəfər də olsun azərbaycanlı qalmamışdır.

Azərbaycanlılara qarşı 1905-1906, 1918-1920, 1948-1953, 1988-ci illərdə çoxsaylı soyqırımilar və deportasiyalar həyata keçirmiş erməni millətçiləri, eyni zamanda minlərlə tarixi abidələri, nadir maddi və mənəvi mədəniyyət əsərlərini, məscidləri, minarələri, qəbiristanlıqları yerlə yeksan etmiş, tarixi adlara qarşı da soyqırımı törətmişlər. Erməni millətçilərinin indiki Ermənistan (tarixi Qərbi Azərbaycan) ərazisində azərbaycanlılara məxsus mənəvi sərəvətlərə qarşı davamlı olaraq həyata keçirdikləri soyqırımı nəticəsində minlərlə tarixi adlar dəyişdirilərək erməniləşdirilmişdir.

İlk mənbələr, o cümlədən arxiv sənədləri sübut edir ki, indiki Ermənistanda azərbaycanlılara məxsus yaşayış məntəqələrinin adlarının və digər toponimlərin dəyişdirilməsi prosesinə ilk dəfə 1919-cu ildə - Azərbaycan ərazisində erməni dövləti yaradıldıqdan (1918) dərhal sonra Ermənistan Respublikası hökumətinin qərarı ilə başlanılmışdır. Ermənistanda sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra 1935-ci ilədək orada 190-dan artıq azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirilmişdir. Sonrakı dövrlərdə azərbaycanlılara məxsus tarixi adların dəyişdirilməsi prosesi daha da sürətləndirilərək kütləvi miqyas almış və 1991-ci ildə Ermənistan Respublikası yaradıldıqdan sonra, əsasən, başa çatdırılmışdır.

Son illərdə tariximizi saxtalaşdıran, azərbaycanlıların tarixi-etnik torpaqları olan indiki Ermənistan ərazisindən izlərini silməyə çalışan erməni tarixçilərinə tədqiqatçılarımız tərəfindən arxiv sənədləri əsasında tutarlı cavablar verilmişdir. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 26 aprel 2011-ci ildə keçirilən illik ümumi yığıncağında Prezident İlham Əliyev son dövrdə tarix elmi sahəsində görülən işlərə qiymət verərək demişdir: **“Mən çox şadam ki, tarixçilərimiz çox sanballı və əsaslı əsərlər yaradırlar. Xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin mövcudluğu bizə diktə edir ki, bu sahəyə daha da böyük diqqət göstərək. Çünki bu bölgənin tarixi ermənilər tərəfindən daim saxtalaşdırılır, daim təhrif olunur. Şadam ki, alimlərimiz mənim çağırışıma müsbət cavab verərək, qısa müddət ərzində bu bölgənin tarixi ilə bağlı çox gözəl və real faktlara əsaslanmış əsərlər yaratmışlar. Başlıcası, İrəvan xanlığının tarixi ilə bağlı yaradılmış əsərlər xüsusi məna daşıyır. Çünki, əfsuslar olsun ki, dünya birliyi demək olar, bilmirdi ki, bugünkü Ermənistan dövləti tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaranmışdır... Bütün indiki Ermənistan ərazisinin əksər toponimləri Azərbaycan mənşəli toponimlərdir. Şəhərlərin, kəndlərin adları. Hətta bunu Böyük Sovet**

Ensiklopediyasında da görmək mümkündür. O vaxt erməni şəhərlərinin adları və onların əski variantı yazılmışdı”.

Tanınmış tədqiqatçı alim Nazim Mustafanın əməyinin nəticəsi olan aşağıdakı cədvəllər müasir erməni vandalizminin insanlığa zidd mahiyyətini aydın göstərir. Bəhs olunan cədvəllərdə Azərbaycan toponimlərinin erməni adları ilə əvəzlənməsi və bu barədə erməni dövləti səviyyəsində qəbul olunan qərarlar xronoloji ardıcılıqla öz əksini tapmışdır. Həmin cədvəllərin başlıca məziyyəti bundan ibarətdir ki, onlar məhz erməni mənbələrinə əsasən tərtib edilmişdir. Qoy ikili standartlar mövqeyindən çıxış edərək erməni vandallarını müdafiə edən bəzi Qərb siyasətçiləri havadarlıq etdikləri erməni millətçilərinin tarixi necə saxtalaşdırmaları ilə daha yaxından tanış olsunlar. Bəlkə, bundan sonra onlar üzlərini həqiqətə doğru çevirərək özlərinə qondarma tarix yaradanları əsl adı ilə çağıracaq, UNESCO-nun mədəni dəyərlərin qorunması haqqında 1954, 1970 və 1972-ci il tarixli konvensiyalarına hörmətlə yanaşacaqlar.

***Yaqub Mahmudov,**
Əməkdar Elm xadimi,
AMEA-nın müxbir üzvü,
Dövlət Mükafatı laureatı,
professor*

Soyqırımına məruz qalan Azərbaycan toponimləri

Bir xalqın müəyyən ərazidə əsrlər, minilliklər boyu formalaşmış toponimlər sistemini kökündən dəyişdirmək həmin xalqın tarixi-coğrafi ərazidəki izlərinin silinməsinə xidmət edir. Xəritəçilik baxımından bu, asan məsələ olmasa da, Ermənistan Respublikasında azərbaycanlılara məxsus toponimlərin dəyişdirilməsi rəsmi dövlət siyasətinin tərkib hissəsi olmuşdur.

Rusiyanın 1827-ci ildə İrəvan xanlığını işğalından başlamış, 1918-ci ildə tarixi Azərbaycan torpaqlarında Ermənistan Respublikası yarananaqədər ötən müddət ərzində həmin ərazidə yalnız üç azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin adları dəyişdirilmişdir. İşğaldan sonra İrəvan şəhəri Erivan adlandırılmışdır. Rusiya çarı I Nikolayın 1837-ci ildə Gümrüyə gəlməsindən sonra şəhərin adı dəyişdirilərək, çarın arvadı Aleksandra Feodorovnanın şərəfinə Aleksandropol adlandırılmışdır. 1828-1829-cu illər rus-türk müharibəsindən sonra ermənilər kütləvi surətdə Türkiyənin Bəyazid paşalığının ərazisindən Göyçə gölünün ətrafında məskunlaşdırılmışdı. 1850-ci ildə İrəvan quberniyası yaradılan zaman Kəvər yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirilərək Novo-Bayazet adlandırılmış və eyniadlı qəza mərkəzinə çevrilmişdir. Bu üç yaşayış məntəqəsinin adları istisna olmaqla, çar Rusiyası dövründə buraxılan xəritələrdə və statistik məlumatlarda yaşayış məntəqələrinin türkmənşəli adları və digər toponimlər olduğu kimi saxlanılırdı.

Ermənistanda türkmənşəli toponimlərin ermənicələşdirmə kampaniyasına hələ daşnak hökuməti zamanında başlanmışdır. 1919-cu ilin dekabrında Ermənistan hökumətinin qərarı ilə daxili işlər nazirliyinin nəzdində kəndlərin, şəhərlərin, çayların və dağların adlarının dəyişdirilməsi üçün xüsusi komissiya yaradılmışdı.¹

¹ Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivi, fond 897, siyahı 1, iş 105; «Слово» qəzeti, (Tiflis), 30 dekabr 1919-cu il, № 113.

1920-ci ildə Ermənistanda sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra da türkmənşəli toponimlərin ermənicələşdirilməsi prosesi davam etdirilmişdir. 1935-ci ilədək Ermənistanda 200-ə yaxın yaşayış məntəqəsinin (oykonimlərin) adları dəyişdirilmişdir. 1935-ci ildən etibarən isə yaşayış məntəqələrinin adlarının dəyişdirilməsi Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanları əsasında həyata keçirilmişdir.

Sovet hakimiyyəti dövründə Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanları əsasında 1935, 1938, 1939, 1940, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1957, 1962, 1968, 1969, 1977, 1978, 1980-ci illərdə addəyişmə əməliyyatları həyata keçirilmişdir. 1988-ci ilin avqust ayınadək indiki Ermənistan ərazisində 521 türkmənşəli yaşayış məskənlərinin adları dəyişdirilmişdir.

Oxuculara təqdim olunan və **“Ermənistan Respublikası ərazisində indiyədək adları dəyişdirilmiş azərbaycanlılara məxsus inzibati-ərazi vahidlərinin siyahısı”** adlandırılan birinci siyahı Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin “Ermənistan SSR-in inzibati-ərazi bölgüsü” nəşrlərinin (1976-cı il və 1988-ci il), habelə Ermənistan parlamentinin 3 aprel 1991-ci il, 8 avqust 1991-ci il və 4 iyul 2006-cı il tarixli fərmanları, 2008-ci ildə İrəvanda erməni dilində çap edilən **“Ermənistan Respublikasının yaşayış məntəqələrinin lüğəti”** adlı kitabı və son dövrdə İrəvanda çap edilən Ermənistan Respublikasının inzibati xəritəsi əsasında hazırlanmışdır.

“1918-1987-ci illərdə Ermənistanda yaşayış məntəqələri siyahısından silinmiş azərbaycanlı kəndlərinin siyahısı” adlanan ikinci siyahı isə erməni müəllifi Zaven Korkodyanın indiki Ermənistan ərazisində 1831-1931-ci illərdə keçirilmiş bütün siyahıyaalmalar əsasında 1932-ci ildə İrəvanda erməni dilində çap edilmiş **“Sovet Ermənistanının əhalisi”**¹ kitabında verilən

¹ Korkodyan Zaven. Sovet Ermənistanının əhalisi. 1831-1931 (erməni dilində). İrəvan, 1932.

statistik məlumatlar, habelə müxtəlif dövrlərdə Ermənistanda dərc edilən yaşayış məntəqələrinin siyahılarının müqayisəsi, yaşayış məntəqələrinin siyahıdan çıxarılması haqqında Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanları və ayrı-ayrı tədqiqat əsərləri əsasında tərtib edilmişdir.

Ermənistanda türkmənşəli toponimlərin dəyişdirilməsi prosesi ilə yanaşı, bir neçə kəndi bir təsərrüfatda birləşdirmək (təmərküzləşdirmək) yolu ilə azərbaycanlı kəndlərinin adları Ermənistanın yaşayış məntəqələrinin siyahısından silinmişdir. Məsələn, Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 5 fevral 1978-ci il fərmanı ilə Aşağı Kilsə (Quqark), Ağtala (Kamo (Kəvər)), Rəhimabad (Masis (Zəngibasar)), Qamışlı (Vardenis (Barsarkeçər)) kəndlərinin adları məntəqələrinin siyahısından çıxarılmışdır.

Ümumiyyətlə, 1918-1987-ci illərdə indiki Ermənistan ərazisində 254 azərbaycanlı yaşayış məntəqəsi müxtəlif yollarla (əhalisi soyqırımına məruz qoyulmaqla, deportasiya edilməklə və s.) yaşayış məntəqələri siyahısından silinmişdir. Bu kəndlərin böyük əksəriyyəti Ermənistanda azərbaycanlılara qarşı 1918-1920-ci illər soyqırımı və 1948-1953-cü illər deportasiyasından sonra xaraba qalmışdır.

Əlavə olaraq, əyani nümunə kimi, oxuculara daha iki siyahı təqdim edilir. **“1936-cı ilədək Ermənistanda adları dəyişdirilmiş yaşayış məskənlərinin siyahısı”** (Əlavə 1) adlanan siyahı Ermənistan SSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1936-cı ildə İrəvanda çap olunan **“Ermənistan SSR-in əhalisi və yaşayış məntəqələri”** məcmuəsində əksini tapan və **“İnqilabdan əvvəl və sovetləşmədən sonra Ermənistan SSR-də dəyişdirilmiş yaşayış məskənlərinin siyahısı”**¹ adlanan siyahının tərcüməsidir. 195 yaşayış məntəqəsini əhatə edən həmin siyahının fotosurəti oxuculara təqdim edilir.

¹ Населенные пункты и народонаселение ССР Армении. Издание ЦИК ССР Армении, Ереван, 1936.

Kitabda oxuculara təqdim olunan digər bir siyahı “1976-cı ilə qədər Ermənistan SSR-də dəyişdirilmiş adların əlifba ilə siyahısı” (Əlavə 2) adlanır. Bu siyahı Ermənistan SSR-in inzibati-ərazi bölgüsünün 1976-cı il nəşrinə¹ daxil edilən “Əvvəlki adlarının əlifba sırası ilə siyahısı” adlanan siyahının rus dilində olan versiyasının fotosuratıdır. Həmin siyahı dəyişdirilmiş toponimlərin əvvəlki adlarının və yeni adlarının əlifba sırası ilə düzülüşünü, inzibati-ərazi vahidinin hansı rayonun ərazisinə daxil olmasını, həmçinin inzibati-ərazi vahidlərinin Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin hansı fərmanı ilə dəyişdirilməsi tarixini göstərir.

Azərbaycan türklərinin tarixi-etnik torpaqlarındakı izlərini silmək məqsədini güdən addəyişmə əməliyyatları, əsasən, aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişlərdir.

1. İlk növbədə türklərin soykökü, onun tarixi keçmişi ilə bağlı yaşayış məskənlərinin adlarının (etnonimlər) dəyişdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Məsələn, Aşağı Türkmənli - Lusaquyğ (Eçmiədzin), Qorçulu - Mrqaşad, Sərdarabad - Hoktember (Hoktemberyan (Sərdarabad)), Bayandur - Vağadur (Gorus), Şirvancıq - Lernakert (Artik) və s.

2. Bir çox yaşayış məskənlərinin adları ermənicəyə hərfi tərcümə edilmişdir. Məsələn, Armudlu - Tandezut (Hoktemberyan (Sərdarabad)), Daşqala - Karaberd (Ani (Ağin)), Darəkənd - Dzorəquyğ (Quqark), Dərəçiçək - Tsaxkadzor (Hrazdan (Axta)), Göl - Liçk (Martuni (Aşağı Qaranlıq)), Güllübulaq - Vardaxpuyr (Qukasyan (Qızılqoç)) və s.

3. Bəzi yaşayış məskənlərinin adları «beynəlmiləçilik» pərdəsi altında dəyişdirilmişdir. Məsələn, Qaraqışlaq - Dostluq (Masis (Zəngibasar)), Sultanabad - Şurabad (Amasiya (Ağbaba)), Cücəkənd - Qızılşəfəq (Kalinino), Aşağı Necili - Sayat-Nova (Masis (Zəngibasar)), Çanaxçı - Sovetakert (Ararat

¹ Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1 января 1976 года. Издание пятое. Издательство «Айастан», Ереван, 1976.

(Vedi)) və s. Bu proses bəzi erməni yaşayış məskənlərinin adlarının müasirləşdirilməsi prosesi ilə yanaşı aparılmışdır.

4. Yaşayış məskənlərinin adlarının bir qismi isə cüzi dəyişikliklə, ona oxşar, lakin ermənicələşdirilmiş adla əvəz edilmişdir. Məsələn, Dərabbas - Darbas (Sisyan), Dəlilər - Dalar (Artaşat (Qəmərli)), Ələyəz - Araqats (Talın), Ərəvus - Aravis (Sisyan), Gabud - Kapuyt (Əzizbəyov), Çırpılı - Crapi (Ani (Ağın)) və s.

5. “Ermənistan SSR-in inzibati ərazi bölgüsü”nün qeyd etdiyimiz nəşrlərində adının önündə “Yuxarı”, “Aşağı”, “Böyük”, “Kiçik” sözləri gələn türkmənşəli yaşayış məntəqələrinin adlarında bu sözlərin ermənicə - yəni müvafiq olaraq “Verin”, “Nerkin”, “Mets”, “Pokr” şəklində yazılması həmin adların erməni dilində olması görüntüsü yaratmağa xidmət etmişdir. Bununla elə təəssürat yaratmağa çalışmışlar ki, guya dəyişdirilən adlar erməni mənşəlidir. Məsələn, Verin Zağalı - Axpradzor (Vardenis (Basarkeçər)), Nerkin Zeyvə - Hartaşen (Eçmiədzin), Mets Kəpənəkçi - Musaelyan (Axuryan (Düzkənd)), Pokr Şiştəpə - Pokr Sepasar (Qukasyan (Qızılqoç)) və s. Biz isə oxuculara təqdim olunan siyahılarda həmin adları ermənilərin təqdim etdikləri kimi deyil, əslində olduğu kimi vermişik. Yəni Yuxarı Zağalı, Aşağı Zeyvə, Böyük Kəpənəkçi, Kiçik Şiştəpə və s.

1935-ci ilədək Ermənistanda azərbaycanlı yaşayış məskənlərinin adları Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanları olmadan, yəni hökumətin müəyyən strukturları tərəfindən dəyişdirildiyi üçün oxuculara təqdim etdiyimiz siyahılarda həmin dövrə qədər dəyişdirilmiş inzibati-ərazi vahidlərinin adlarının qarşısındakı qrafa boş buraxılmışdır. Məsələn, Bəbirli - Barsraşen (Ani (Ağın)), Dəymədağlı - Şrvenans (Qafan), Tovuzqala - Berd (Şəmşəddin), Şirabad - Parakar (Eçmiədzin) və s. 1935-ci il yanvarın 3-də Ermənistan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin verdiyi fərmanla 29 rayonda 72 türkmənşəli toponim dəyişdirilərək mənəvi soyqırımına məruz qoyulmuşdur.

SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 dekabr 1947-ci il və 10 mart 1948-ci il tarixli qərarları əsasında 100 mindən artıq azərbaycanlının 1948-1953-cü illərdə Ermənistan SSR-dəki tarixi-etnik torpaqlarından Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına deportasiyasından sonra 60-dan artıq yaşayış məntəqəsinin adları dəyişdirilmişdir. Qarabağlar rayonu azərbaycanlıların deportasiyasından sonra ləğv edilmiş, onun kəndlərinin çoxu indiyədək xaraba qalmışdır.

Təkcə 1978-ci ildə 23 rayonda 60 türkmənşəli toponim dəyişdirilmişdir.

1988-1989-cu illərdə Ermənistan ərazisində azərbaycanlı əhaliyə qarşı etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirildikdən sonra Ermənistan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 1991-ci il 9 aprel tarixli fərmanı ilə 90 yaşayış məntəqəsinin, 8 avqust 1991-ci il fərmanı ilə 16 yaşayış məntəqəsinin, Ermənistan parlamentinin 4 iyul 2006-cı il tarixli qərarı ilə isə əvvəllər azərbaycanlılara məxsus olmuş, 31 yaşayış məntəqəsinin adları dəyişdirilərək ermənicələşdirilmişdir.

Ümumiyyətlə, son dövrdə 702 türkmənşəli inzibati-ərazi vahidinin adları dəyişdirilmişdir ki, onların adları kitabda **“Ermənistan Respublikası ərazisində indiyədək adları dəyişdirilmiş azərbaycanlılara məxsus inzibati-ərazi vahidlərinin siyahısı”**nda öz əksini tapmışdır.

Elə azərbaycanlı yaşayış məntəqəsi olmuşdur ki, onun adı indiyədək bir neçə dəfə dəyişdirilmişdir. Bizim tərtib etdiyimiz siyahıda hər hansı adıçəkilən inzibati-ərazi vahidinin adının dəyişdirilməsi tarixi ardıcılıqla verilmişdir. Məsələn, azərbaycanlıların 1988-ci ildə deportasiya olunduqları Amasiya rayonundakı Yeni yol kəndinin adını 1991-ci ildə dəyişdirərək Ağvorik qoymuşlar. Lakin Yeni yolun əvvəlki adı 1935-ci ilədək Qaranamaz olmuşdur. Biz əlifba sırası ilə öncə Qaranamaz adının Yeni yola, sonra isə Yeni yol adının Ağvorikə çevrilməsini tarixi ardıcılıqla ayrı-ayrı sətirlərdə göstərmişik.

Oxuculara təqdim olunan bütün siyahılarda addəyişmə əməliyyatına məruz qoyulan inzibati-ərazi vahidlərinin mənsub-

luğu 1988-ci ildə azərbaycanlıların deportasiyası zamanı Ermənistanda mövcud olan 37 rayon bölgüsünə əsasən verilmişdir. Çünki indiki Ermənistan ərazisində azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti, soydaşlarımızın tarixi-etnik torpaqlarından sonuncu nəfərinədək deportasiyası məhz rayonlar üzrə bölgünün mövcud olduğu dövrdə, hələ Ermənistanda sovet hakimiyyətinin mövcud olduğu dövrdə başa çatdırılmışdır. Əhalinin yaddaşında və şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlərdə də məhz onların o dövrdə doğulub boya-başa çatdıqları kəndin və rayonun adları qeyd olunmuşdur. Kitabda verilən siyahılar bir daha onu göstərir ki, müasir Ermənistan Respublikasının ərazisində bir neçəsi istisna olmaqla, yaşayış məntəqələrinin hamısı yaxın keçmişdə azərbaycanlılara məxsus olmuşdur.

7 noyabr 1995-ci ildə Ermənistan Respublikasının inzibati-ərazi bölgüsü haqqında yeni qanun qəbul edilmişdir. Ermənistanın yeni inzibati-ərazi bölgüsünə əsasən həmin vaxtadək mövcud olan rayonlar üzrə bölgü ləğv edilmiş, əvəzində 11 vilayət (marz) yaradılmışdır. **Şirak** vilayətinə keçmiş Amasiya (Ağbaba), Qukasyan (Qızılqoç), Axuryan (Düzkənd), Ani (Ağın) və Artik rayonları, **Lori** vilayətinə keçmiş Kalinino, Stepanavan (Cəlaloğlu), Tumanyan (Allahverdi), Spitak (Hamamlı) və Quqark rayonları, **Tavuş** vilayətinə keçmiş Noyemberyan, İcevan (Karvansara) və Tauş (Şəmşəddin) rayonları, **Araqadzon** vilayətinə keçmiş Talin, Aparan, Araqats (Ələyəz), Aştarak (Əştərək) rayonları, **Kotayk** vilayətinə keçmiş Hrazdan (Axta), Kotayk (Abovyan – Ellər), Nairi rayonları, **Gegarkunuk** vilayətinə keçmiş Krasnoselo (Çəmbərək), Vardenis (Basarkeçər), Martuni (Aşağı Qaranlıq), Kamo (Kəvər) və Sevan rayonları, **Armavir** vilayətinə keçmiş Baqramyan, Hoktemberyan (Sərdarabad) və Eçmiədzin rayonları, **Ararat** vilayətinə keçmiş Masis (Zəngibasar), Artaşat (Qəmərli) və Ararat (Vedi) rayonları, **Vayotsdzor** vilayətinə keçmiş Vayk (Əzizbəyov) və Yeğeqnadzor (Keşişkənd) rayonları, **Sünik** vilayətinə keçmiş Meğri, Sisyay, Qafan və Gorus rayonları daxil edilmişdir. **İrəvan** şəhərinə də ayrıca vilayət statusu verilmişdir.

Mənəvi soyqırımına məruz qalan toponimlərimizin izini müasir Ermənistan xəritələrində tapmaq, indi onların hansı vilayətin tərkibində olduqlarını müəyyən etmək üçün kitabın “Əlavələr” hissəsində Ermənistan SSR-in rayon bölgüsü üzrə xəritəsi ilə yanaşı, indiki Ermənistan Respublikasının vilayət bölgüsü üzrə xəritəsini də vermişik.

Tarixi Azərbaycan torpaqlarında – indiki Ermənistan ərazisində türkmənşəli yaşayış məntəqələrinin adlarının dəyişdirilməsi prosesi başa çatdırılmaq üzrədir. Adları hələlik siyasi motivlərə əsasən bilərəkdən dəyişdirilməyən cəmiyyəti bir neçə yaşayış məntəqəsi saxlanılmışdır. Məsələn, Nizami (Zəngibasar), Avşar (Vedi), Haydarlı və Hallavar (Quqark), Şamlıq (Tumanyan (Allahverdi)) və s. Hazırda digər bir proses – hidronimlərin (çay, göl, bulaq və s.) və oronimlərin (dağ, dərə, aşırım, düzənlik və s.) adlarının dəyişdirilməsi prosesi gedir. Diqqəti çəkən bir məqam da ondan ibarətdir ki, müəyyən mərhələlərlə xarici ölkələrdən gəlib azərbaycanlıların yaşamış olduqları ərazilərdə məskunlaşan ermənilər indinin özündə də yer-yurd adlarını elə əvvəlki adları ilə - yəni azərbaycanlıların vaxtilə verdikləri adlarla çağırırlar. Oykonomləri, hidronimləri, oronimləri özündə əks etdirən bir sıra spesifik saytlarda yerləşdirilən xəritələrdə, xarici turizm şirkətlərinin saytlarında, yol bələdçiliyi üçün buraxılan nəşrlərdə, astronomik portallarda keçmiş adlar, əsasən, saxlanılır. Məsələn, www.astrolab.ru, www.travelpost.com, www.fallingrain.com saytlarında müasir Ermənistan Respublikasında mövcud olan, uzunluq və en dairəsini göstərən minlərlə toponim öz əksini tapmışdır ki, onların da mütləq əksəriyyəti türkmənşəli əski adlarını özündə saxlayır.

“Vandalizm: tarixi adlara qarşı soyqırımı” kitabının 2006-cı il nəşrində dəyişdirilmiş adların siyahısında mənası müasir Azərbaycan dilində anlaşılmayan bir sıra toponimlərin izahı verilməmişdi. İndiki nəşrdə isə vaxtilə Azərbaycan dilinə ərəb və fars dillərindən keçmiş sözlərdən yaranan toponimlərin izahlarını toponimçi alimlərimizin tədqiqatları əsasında verməyə çalışmışıq.

Ermənistan Respublikası ərazisində indiyədək adları dəyişdirilmiş azərbaycanlılara məxsus inzibati-ərazi vahidlərinin siyahısı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
1.	Acıbac	Acabac	Qafan	03.04.1991
2.	Adamxan	Vardadzor	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.07.1968
3.	Adıyaman	Qarnhovit	Talın	12.11.1946
4.	Ağadərəsi	Katnaxpyur	Abovyan (Eillər)	04.04.1946
5.	Ağbaba nahiyəsi	Amasiya rayonu	—	09.09.1930
6.	Ağbulaq	Luysaxpyur	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
7.	Ağbulaq	Ağberk	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
8.	Ağbulaq	Ağbullak	Gorus	03.04.1991
9.	Ağcaarx	Arevik	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
10.	Ağcaqala	Tsaxkalanc	Eçmiədzin	25.01.1978
11.	Ağcaqışlaq	1.Getaşen 2.Qetazat	Artaşat (Qəmərli)	21.06.1948 25.05.1967
12.	Ağcaqışlaq	Getapya	Masis (Zəngibasar)	25.01.1978

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
13.	Ağhəməzəli	Marmaraşen	Masis (Zəngibasar)	25.05.1967
14.	Ağın ¹ rayonu	Ani rayonu		12.10.1961
15.	Ağkənd	Ağncadzor	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.07.1968
16.	Ağkənd	Aşotavan	Sisyan	17.04.1948
17.	Ağkilsə	Azat	Vardenis (Basarkeçər)	03.01.1935
18.	Ağkilsə	Kraşen	Axuryan (Düzəkənd)	07.12.1945
19.	Ağkilsə	Cermakavan	İcevan (Karvansara)	03.04.1991
20.	Ağqala	Berdunk	Kamo (Kəvər)	03.04.1991
21.	Ağudi ²	Aqitu	Sisyan	03.04.1991
22.	Ağzıbir	Lçap	Kamo (Kəvər)	07.12.1945
23.	Ahaqçı (Ağakiçik)	Zovasar	Talın	25.01.1978
24.	Axta rayonu	Hrazdan rayonu	—	30.06.1959
25.	Axtaxana	1.Xlatağ	Qafan	—

¹ **Ağın** - qədim türk dilində “ağ, uca, hündür, böyük” sözü ilə “daxma, koma, mağara” mənasında işlənən “hin”, “in” sözünün birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 34].

² **Ağudi**-qədim türk dilində “uca, hündür, böyük” mənasında işlənən “ağ” sözü ilə uti/udi türkdilli tayfanın adının birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 43].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		2.Dzorastan		01.06.1940
26.	Axula	Berkarat	Araqats (Ələyəz)	25.01.1978
27.	Axund Bozavand	1.Bzovan 2.Berdik	Artaşat (Qəmərli)	— 25.01.1978
28.	Alaçıqqaya	Alaçux	Dilican	—
29.	Alagöz	Araqats	Talın	31.07.1950
30.	Alakilsə	1.Baytar 2.Hovtun	Amasiya (Ağbaba)	— 03.04.1991
31.	Allahverdi rayonu	Tumanyan rayonu	—	19.09.1969
32.	Almalı	Xndzorut	Əzizbəyov	12.11.1946
33.	Aralıx	Yerazqavors	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
34.	Aralıx	Qriboyedov	Eçmiədzin	25.05.1978
35.	Aralıx Kolanı	Verin Kolanı	Eçmiədzin	—
36.	Arazdöyən	Yerasx	Ararat (Vedi)	03.07.1968
37.	Arıxvəli	Lernut	Axuryan (Düzkənd)	21.10.1967
38.	Armutlu	Tufaşen	Artik	31.05.1946
39.	Armutlu	Tanzut	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
40.	Arpa	Areni	Yeğeqnadzor	10.09.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Keşişkənd)	
41.	Arpaçay st.	Axuryan st.	Axuryan (Düzəkənd)	31.07.1950
42.	Arpavar	1.Lusakert 2.Nşavan	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945 21.10.1967
43.	Artiz ¹	Gexart	Abovyan (Ellər)	04.04.1946
44.	Astazur	Şvanidzor	Meğri	22.04.1935
45.	Astazur st.	Şvanidzor st.	Meğri	19.09.1950
46.	Aşağı Adıyaman	Nerkin Getaşen	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	07.12.1945
47.	Aşağı Ağbaş	Arevşat	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
48.	Aşağı Ağcaqala	Nerkin Bazmaberd	Talın	12.11.1946
49.	Aşağı Ağdan	1.Morut 2.Aknaxpyur	İcevan (Karvansara)	25.05.1967 11.11.1970
50.	Aşağı Axta	Hrazdan	Hrazdan (Axta)	30.06.1959
51.	Aşağı Alçalı	Artsvanist	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	27.09.1968

¹Artiz - qədim türk dilində "ardıc kolu" mənasındadır. Bax: [9, səh. 77].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
52.	Aşağı Aylanlı	Lenuği	Eçmiədzin	04.04.1946
53.	Aşağı Girətağ	Nerkin Qirataq	Qafan	1991-ci ildən sonra
54.	Aşağı Gödəkli	Baqraşat	Qafan	04.07.2006
55.	Aşağı Gözəldərə	Vardenis	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	07.12.1945
56.	Aşağı Xatunarxı	Qay	Eçmiədzin	25.01.1978
57.	Aşağı Körpülü	Haxtanaq	Noyemberyan	1991-ci ildən sonra
58.	Aşağı Qanlıca	Vağramaberd	Axuryan (Düzəkənd)	26.04.1946
59.	Aşağı Qarabağlar	1.Çimənkənd 2.Urtsadzor	Ararat (Vedi)	— 25.01.1978
60.	Aşağı Qaraqoymaz	Nerkin Sasunaşen	Talın	12.11.1946
61.	Aşağı Qaranlıq qəsəbəsi	Martuni qəsəbəsi	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	
62.	Aşağı Qaranlıq rayonu	Martuni rayonu	—	09.09.1930
63.	Aşağı Qarxın	Araks	Eçmiədzin	04.04.1946
64.	Aşağı	Dimitrov	Artaşat	01.12.1949

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
	Quylasar (Göyləsər)		(Qəmərli)	
65.	Aşağı Necili	Sayat Nova	Masis (Zəngibasar)	25.01.1978
66.	Aşağı Pirtikən	Dzoragyuş	Talın	02.03.1940
67.	Aşağı Pürülü	Geğavank	Qafan	03.04.1991
68.	Aşağı Türkmənli	Lyusagyuş	Eçmiədzin	03.01.1935
69.	Aşağı Zağalı	Tsovak	Vardenis (Basarkeçər)	12.08.1946
70.	Aşağı Zeyvə	Hartaşen	Eçmiədzin	25.01.1978
71.	Avdalağalı	Vağaşen	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.01.1935
72.	Avdallar	Hasavan	Abovyan (Ellər)	04.04.1946
73.	Avdıbəy	1.Saxkaşen 2.Tsaxkaber	Spitak (Hamamlı)	04.05.1939 21.10.1967
74.	Avtona	Medzadzor	Aparan	04.07.2006
75.	Ayashı	Ayqestan	Artaşat (Qəmərli)	—
76.	Ayğirgözü	Aknalıç	Eçmiədzin	25.01.1978
77.	Aynalı	Davtaşen	Talın	19.04.1950
78.	Ayrım	Ptxavan	Noyemberyan	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
79.	Aysəsi	1.Qızılgül 2.Arates	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946 03.04.1991
80.	Babacan	1.Qızılkənd 2.Çapatağ	Vardenis (Basarkeçər)	15.07.1978 03.04.1991
81.	Babakişi	Bujakan	Nairi	—
82.	Babakişi	Ağavnadzor	Hrazdan (Axta)	15.07.1948
83.	Bacoğlu	Haykavan	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
84.	Bağçılıq	Verin Ptxni	Kotayk	03.04.1991
85.	Baxçalar (Hacı Bayram)	Baqaran	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.07.1968 03.01.1035
86.	Bala Ayrım	Pokr Ayrım	Tumanyan (Allahverdi)	1991-ci ildən sonra
87.	Balakənd	Dovex	Noyemberyan	04.01.1938
88.	Balıxlı	Zorakert	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
89.	Barana ¹	Noyemberyan	Noyemberyan	04.01.1938
90.	Basarkeçər	Vardenis	Vardenis (Basarkeçər)	11.06.1969

¹**Barana** – qədim türk tayfası baranilərdən qalmadır. “Qoç, qoyun” deməkdir. Bax: [9, səh. 121].

Nö	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
91.	Basarkeçər rayonu	Vardenis rayonu	—	11.06.1969
92.	Baş Abaran	Aparan	Aparan	03.01.1935
93.	Baş Abaran r-nu.	Abaran r-nu.	—	03.01.1935
94.	Baş Gərn ¹	Qarni	Abovyan (Ellər)	03.01.1935
95.	Başkənd	Akunk	Abovyan (Ellər)	04.04.1946
96.	Başkənd	Artsvaşen	Karsnoselo (Çəmbərək)	25.01.1978
97.	Başkənd	Saralanc	Artik	31.05.1946
98.	Başkənd	Vernaşen	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946
99.	Başkənd	Geğarkunik	Kamo (Kəvər)	04.04.1946
100.	Başnalı	Bağramyan	Artaşat (Qəmərli)	01.12.1949
101.	Bayandur	Vağadur	Gorus	07.05.1968
102.	Bazarcıq	Arai	Aparan	15.07.1946
103.	Bazarçay	Qorayk	Sisyan	1991-ci ildən sonra
104.	Becəyözli	Vostan	Artaşat	20.08.1945

¹ Gərn¹ - urartu dilində "qala" deməkdir. Bax: [9, səh. 418].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Qəmərli)	
105.	Bəbirli	Bartsaraşen	Ani (Ağın)	03.02.1947
106.	Bədəl (Molla Bədəl)	Yeğeknut	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
107.	Bəkdaş	Xordzor	Qafan	03.04.1991
108.	Bəryabad	Barepat	Karsnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
109.	Bəykənd	Mets Parni	Spitak (Hamamlı)	—
110.	Bəysiz	Otevan	Araqats (Ələyöz)	04.07.2006
111.	Bəzixana	Dzitankov	Ani (Ağın)	—
112.	Birəli	Lancar	Ararat (Vedi)	03.07.1968
113.	Bitticə	Bartsraşen	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
114.	Boğazkəsən	Dzorakap	Ani (Ağın)	03.01.1935
115.	Boğutlu st.	Arteni st.	Talın	31.07.1950
116.	Bozabdall	Bazum	Quqark	25.01.1978
117.	Bozdoğan	Sarakap	Ani (Ağın)	03.01.1935
118.	Bozyoxuş	Musaelyan	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
119.	Böyük Kəpənəkçi	Musaelyan	Axuryan (Düzkənd)	03.01.1935

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
120.	Böyük Camışlı	Alagyaz	Araqats (Ələyəz)	04.01.1938
121.	Böyük Arıxvəli	Medz Mantaş	Artik	03.01.1935
122.	Böyük Ayrım	Medz Ayrum	Tumanyan (Allahverdi)	1991-ci ildən sonra
123.	Böyük Keyti	Keti	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
124.	Böyük Qarakilsə rayonu	1.Kirovakan rayonu 2.Quqark rayonu	—	30.09.1935 1964
125.	Böyük Qarakilsə	1.Kirovakan 2.Vanadzor	—	03.01.1935 1991
126.	Böyük Qaraqoyunlu	1.Əzizli 2.Norabak	Vardenis (Basarkeçər)	03.01.1935 03.04.1991
127.	Böyük Məzrə	Medz Masrik	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
128.	Böyük Şəhriyar	Nalbandyan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	19.04.1950
129.	Böyük Şiştəpə	Medz Sepasar	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
130.	Böyük Şorlu Dəmirçi	1.Şorlu Dəmirçi 2.Daştavan	Masis (Zəngibasar)	— 25.01.1978
131.	Böyük Vedi	Vedi	Ararat (Vedi)	04.04.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
132.	Buğdaşen	Baqravan	Ani (Ağın)	03.02.1947
133.	Buğdaşen st.	Baqravan st.	Ani (Ağın)	31.07.1950
134.	Bulaqlı	1.Həbilkənd 2.Kalinin	Masis (Zəngibasar)	— 26.09.1967
135.	Bulxeyir	Şenavan	Aparan	19.04.1950
136.	Calaloğlu	Stepanavan	Stepanavan (Cəlaloğlu)	—
137.	Canəhməd (Sultanəliqış- lağı)	1.Günəşli 2.Kutakan	Vardenis (Basarkeçər)	03.07.1969 03.04.1991
138.	Carcarçı	Derek	Araqats (Ələyəz)	19.04.1957
139.	Cəbəcəli	Crahovit	Masis (Zəngibasar)	27.02.1960
140.	Cəfərabad	Arqavand	Masis (Zəngibasar)	04.04.1946
141.	Cəfərabad	Getaşen	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
142.	Cələb	Cradzor	Amasiya (Ağbaba)	26.04.1946
143.	Cəngi	Vardablur	Araqats (Ələyəz)	19.04.1950
144.	Cənnətli	1.Zovaşen 2.Lancazat	Artaşat (Qəmərli)	02.03.1940 21.10.1967

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
145.	Ciftəli	Zuyqaxpyur	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
146.	Cıvıxlı	Çapkut	Krasnoselo (Çəmbərək)	04.07.2006
147.	Cızixlar	Tsoğamarq	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
148.	Cloyxan	Beniamin	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
149.	Coğaz ¹	Berkaber	İcevan (Karvansara)	25.01.1978
150.	Comərdli	Tanahat	Sisyan	03.04.1991
151.	Cul	Hartavan	Əzizbəyov (Vayk)	19.04.1950
152.	Cücəkənd	1.Qızılşəfəq 2.Cunaşoğ	Kalinino (Taşir)	03.01.1935 08.08.1991
153.	Çaxırlı	1.Sovetakert 2.Xaçaxbyur	Vardenis (Basarkeçər)	25.01.1978 1991-ci ildən sonra
154.	Çaxmaq	Kamxut	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991

¹Coğaz- qədim türk dilində "su" sözünün fonetik forması olan "cu" ("co") sözü ilə "qaz", "xaz", "ğas" qədim türk etnoniminin birləşməsi əsasında yaranmışdır. Bax: [9, səh. 636].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
155.	Çanaxçı	Sovetaşen	Ararat (Vedi)	10.09.1948
156.	Çarxac ¹	Kuybışev Hağarçin	Dilican	02.03.1940 03.04.1991
157.	Çatıqıran	1.Nor Geği 2.Bazmavan	Nairi	08.07.1957 10.02.1962
158.	Çatıqıran	1. Hrazdan 2. Geğaşen	Abovyan (Ellər)	03.01.1935 21.10.1967
159.	Çaykənd	Dprabak	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
160.	Çaykənd	Getik	Əzizbəyov	03.04.1991
161.	Çəmbərək	1.Krasnoselo 2.Çəmbərək	Krasnoselo (Çəmbərək)	1991-ci ildən sonra
162.	Çimənkənd	Urçadzor	Ararat (Vedi)	25.01.1978
163.	Çıraxlı	Crarat	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
164.	Çırçır ²	Varser	Sevan (Yelenovka)	26.04.1946

¹Çarxac - toponim qədim türk dilində "yarğan", "uçurum", "sıldırım dəre" mənasında işlənən "çar" sözü ilə "cüt, qoşa" mənasında işlənən "haça" sözlərinin birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 636].

²Çırçır-"şır-şır" sözünün dialekt variantıdır. Bax: [9, səh. 618].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
165.	Çırpılı	Crapı	Ani (Ağın)	28.08.1974
166.	Çirviz ¹	Lysahovit	İcevan (Karvansara)	25.01.1978
167.	Çivinli	Yeğnacur	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
168.	Çiydəməl ²	Arevaşoq	Spitak (Hamamlı)	25.01.1978
169.	Çiydəmli	Azatavan	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
170.	Çobanmaz	Avşen	Araqts	25.01.1978
171.	Çorlu	1.Lernanik 2.Lernagyuğ	Qukasyan (Qızılqoç)	26.04.1946 21.10.1967
172.	Çotur ³	Sarameç	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
173.	Çubuxçu	Vardanaşen	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
174.	Çubuxlu	Tsovagyuğ	Sevan	03.01.1935
175.	Daharlı	Qetk	Axuryan	07.12.1945

¹ **Çirviz** – türk dilində “çir” “çətin keçilən kolluq” və “vays” “ətəyindən çay axan sıldırım” mənasını bildirən sözlərin birləşməsindən ibarətdir. Bax: [10, səh. 424].

² **Çiydəməl** – türk dilində “sərhəd”, “mərz” mənasında işlənən “çik” sözü ilə “dam” sözünü birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Sərhəddə yerləşən ev, yaşayış məntəqəsi deməkdir. Bax: [9, səh. 613].

³ **Çotur** - qədim türk dilində “uc, kənar” mənasındadır. Bax: [9, səh. 622].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Düzkənd)	
176.	Damcılı	Mravyan	Aparan	03.01.1935
177.	Danagirməz	1.Hovit 2.Niqavan	Aparan	15.07.1946 21.10.1967
178.	Dərəbas	Darbas	Sisyan	10.09.1946
179.	Darğalı	1.Anastasavan 2.Ayqezard	Artaşat (Qəmərli)	01.12.1949 30.12.1957
180.	Daşkənd	Hayrk	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
181.	Daşqala	Karaberd	Ani (Ağın)	03.02.1947
182.	Daşlı	Daştakar	Ararat (Vedi)	03.07.1968
183.	Daylaxlı	Arin	Əzizbəyov	25.05.1978
184.	Dədəqışlaq	1.Axundov 2.Pyunik	Hrazdan (Axta)	04.05.1939 04.07.2006
185.	Dədəli	Yeğnik	Talın	12.11.1946
186.	Dəlikdaş	Tsakkar	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	21.06.1948
187.	Dəliqardaş	Saruxan	Kamo (Kəvər)	21.06.1948
188.	Dəlləkli	Zovaşen	Abovyan (Ellər)	21.06.1948
189.	Dəllər	Dalar	Artaşat (Qəmərli)	03.01.1935

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
190.	Dəmirçilər	Qoqavan	Kalinino	03.04.1991
191.	Dərbənd	Karmrakar	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
192.	Dərə	Daranak	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
193.	Dərəçiçək	Tsaxkadzor	Hrazdan (Axta)	—
194.	Dərəkənd	Dzoragyug	Quqark	—
195.	Dərəkəy	1.Daraqyug 2.Saraqyug	Qukasyan (Qızılqoç)	— 12.11.1946
196.	Dəvəli	Ararat	Ararat (Vedi)	03.01.1935
197.	Dəymədağlı	Şrvenants	Qafan	—
198.	Dirəklər	Karnut	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
199.	Doqquz	Kanaçut	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
200.	Donuzyeən	1.Zəngilər 2.Zorak	Masis (Zəngibasar)	03.01.1935 03.04.1991
201.	Dornı (Dortnu) ¹	Antaraşat	Qafan	20.06.1949
202.	Dostlu	Bareqamavan	Noyemberyan	25.01.1978

¹Dornu (Dortnu) - toponim qıpçaq mənşəli “durt (dort)” tayfa adı əsasında yaranmışdır. Bax: [9, səh. 285].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
203.	Dovrus	Davrus	Qafan	04.07.2006
204.	Dovşanqışlaq	Şirakavan	Ani (Ağın)	19.04.1950
205.	Düzxaraba	Hartaşen	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
206.	Düzkənd	Axuryan	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
207.	Düzkənd rayonu	Axuryan rayonu	—	31.12.1937
208.	Düzkənd	Baroj	Talın	03.01.1935
209.	Düzkənd	Alvar	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
210.	Ellər ş.	Abovyan ş.	Abovyan (Ellər)	12.10.1961
211.	Ellər r-nu	Abovyan r-nu	—	12.10.1961
212.	Elləroyuğu	1.Ellərkənd 2.Lorasar	Amasiya (Ağbaba)	— 08.08.1991
213.	Erdəpin	Yexegis	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946
214.	Evcilər	Arazap	Hoktemberyan (Sərdarabad)	10.04.1947
215.	Eylas	1.İpəkli 2 Masis sovxozu	Masis (Zəngibasar)	— 04.04.1946
216.	Əfəndi	Noraşen	Sevan	04.01.1938
217.	Əfəndi	Noradzor	Spitak	26.04.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Hamamlı)	
218.	Əkərək	Aqaqrakavan	Aştarak (Əştərək)	04.07.2006
219.	Əldərə	Alvank	Meğri	04.07.2006
220.	Ələyəz	Yeğegis	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.04.1991
221.	Ələyəz	Araqats	Talın	31.07.1950
222.	Ələyəz	1.Araqats 2.Araqatsavan	Talın	31.07.1950 04.07.2006
223.	Əlibəyli	Atarbekyan	Eçmiədzin	04.04.1946
224.	Əligöyçək	Kuçak	Aparan	03.01.1935
225.	Əlıxan	Getik	Qukasyan (Qızılqoç)	03.01.1935
226.	Əliqırıx	Blaraşen	Artaşat (Qəmərli)	10.09.1948
227.	Əliqırıx	Astğadzor	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.01.1935
228.	Əlili	Salvard	Sisyan	03.01.1935
229.	Əmirxeyir	Kalavan	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
230.	Ərəfsə	Arevis	Sisyan	03.07.1968
231.	Ərzəkənd	Arzakan	Hrazdan (Axta)	—

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
232.	Əskipara	Voskepar	Noyemberyan	—
233.	Əyar	Aqarakadzor	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946
234.	Əyrivəng	Hayravank	Kamo (Kəvər)	08.08.1991
235.	Əzizbəyov rayonu	Vayk rayonu	—	03.04.1991
236.	Gabud ¹	Kapuyt	Əzizbəyov	03.07.1948
237.	Gəlto	Kanç	Araqats (Ələyəz)	04.07.2006
238.	Gərd ²	Kard	Qafan	03.04.1991
239.	Gərgər	Puşkino	Stepanavan (Cəlaloğlu)	14.02.1937
240.	Gərgər	Qarqar	Stepanavan (Cəlaloğlu)	08.08.1991
241.	Gərməz	Kamarik	Abovyan (Ellər)	25.01.1978
242.	Gomur	Qomk	Əzizbəyov	03.04.1991
243.	Goran	Qoqaran	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
244.	Goravan	I.Yenikənd	Ararat (Vedi)	04.04.1946

¹Gabud -“gab” sözü “qayıqlıqdan keçən yol”, “daşlıq keçid” mənasını bildirir. Bax: [9, səh. 375].

²Gərd - fars dilindən dilimizə keçmiş “kərdi” “lək”, “əkilmiş tarla” mənasını bildirir. Bax: [9, səh. 416].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		2.Qorovan		03.07.1968
245.	Gödəkbulaq	Qarcaxpyur	Vardenis (Basarkeçər)	12.08.1946
246.	Gödəklər	Martuni	Krasnoselo (Çəmbərək)	—
247.	Gödəkli	Mıraqavan	Artaşat (Qəmərlı)	20.08.1945
248.	Göl	Liçk	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	—
249.	Gölkənd	Ayqut	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
250.	Göllü	Ardenis	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
251.	Göykilsə	Kaputan	Abovyan (Ellər)	03.01.1935
252.	Göykümbət	Geğanist	Masis (Zəngibasarı)	01.12.1949
253.	Göysu	Avazan	Vardenis (Basarkeçər)	1991-ci ildən sonra
254.	Göyyoxuş	Saralanc	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
255.	Gözəldərə	Gexadzor	Araqatz	15.07.1946
256.	Gözəldərə	Aznvadzor	Quqark	03.04.1991

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
257.	Gözəldərə	Gexadir	Artik	31.05.1946
258.	Gözlü	Akunk	Talın	12.02.1946
259.	Güdgum	Geğanuş	Qafan	29.06.1949
260.	Gül	Nor Arevik	Meğri	—
261.	Güləblı	Dzoraqlux	Aparan	15.07.1946
262.	Güllübulaq	Byurakn	Amasiya (Ağbaba)	04.07.2006
263.	Güllübulaq	Vardaxpyur	Qukasyan (Qızılqoç)	15.07.1946
264.	Güllüçə	Vardenis	Aparan	19.04.1950
265.	Güllüçə	Dzovk	Abovyan (Ellər)	25.01.1978
266.	Güllüçə	Sarahart	Spitak (Hamamlı)	19.04.1950
267.	Güllüçə	Tsaxkut	Amasiya (Ağbaba)	08.08.1991
268.	Gülüdüzü	Vardahovit	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.04.1991
269.	Gümrü ş.	1.Aleksandropol 2.Leninakan 3.Kumayri 4.Qyumri	—	1837 27.01.1924 1990 13.03.1992
270.	Gümüş	Karenis	Hrazdan	03.04.1991

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı-lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Axta)	
271.	Güney	Arevuni	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
272.	Gürcü yolu	Torosgyuğ	Qukasyan (Qızılqoç)	30.07.1980
273.	Hacı Bayram	Baqaran	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.01.1935
274.	Hacı Xəlil	Tsaxkahovid	Araqats (Ələyəz)	15.07.1946
275.	Hacı Muğan	Tsovazard	Kamo (Kəvər)	25.01.1978
276.	Hacı Nəzər	Kamo	Axuryan (Düzkənd)	03.01.1935
277.	Hacıqara	Ayqeşat	Eçmiədzin	03.01.1935
278.	Hacıqara	1.Makaraşen 2.I.ernapat	Quqark	01.03.1946 26.09.1957
279.	Hacılar	Mraqastan	Eçmiədzin	03.01.1935
280.	Haçadaraq	Xaştarak	İcevan (Karvansara)	—
281.	Haçakilsə	1.Paros 2.Nahapetavan	Artik	03.01.1935 30.01.1961
282.	Haçapara	1.Zəhmət	Masis	03.01.1935

¹ **Xaceyi paraq** – “xacə” və “paraq” sözlərinin birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Xacəyə məxsus mal-qara saxlamaq üçün hasarlanmış yer deməkdir. Bax: [9, səh. 586].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
	(Xaçaparaq ¹)	2.Xaçpar	(Zəngibasar)	03.04.1991
283.	Haçasu	Açacur	İcevan (Karvansara)	—
284.	Haxıs ¹	Dzorap	Əştərək	01.12.1949
285.	Haqqıxılı	1.Vurğun 2.Səməd Vurğun 3.Hovk	İcevan (Karvansara)	25.01.1978 26.01.1983 03.04.1991
286.	Haqqo	Hako	Araqats (Ələyəz)	04.07.2006
287.	Hallavar	Halavar	Quqark	1991-ci ildən sonra
288.	Hamamlı	Spitak	—	26.09.1949
289.	Hamamlı st.	Spitak st.	Spitak (Hamamlı)	31.07.1950
290.	Hamasa ²	Amasiya	Amasiya (Ağbaba)	—
291.	Heydər bəy	Sverdlov	Stepanavan (Cəlaloğlu)	01.04.1940
292.	Həbilkənd	Kalinin	Masis	26.09.1967

¹Haxıs – “çay ağızı, mənsəbi”, “keçid” mənasında işlənən “ağıs, axız” sözü əsasında əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 585].

² Hamasa – yaranışdan gələn igidlik, doğruluqdan gələn qəhrəmanlıq mərasimə verən “hamaset” və yaxud “hamasi” sözündən əmələ gəlmişdir. Bax: Böyük Türkçe Sözlük. Hazırlayan D. Mehmet Doğan, İstanbul, “Yeni Şirkət” 1996.

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
	(Bulaqlı)		(Zəngibasar)	
293.	Həmzəçimən	Marqahovit	Quqark	25.01.1978
294.	Həsənkənd	Şatin	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.01.1935
295.	Horadiz ¹	Oradis	Əzizbəyov (Vayk)	03.07.1968
296.	Hozukənd	1.Quzukənd 2.Qarnariç	Amasiya (Ağbaba)	— 08.08.1991
297.	Hüseynqulu- ağalı	1.Nərimanlı 2.Şatvan	Vardenis (Basarkeçər)	— 03.04.1991
298.	Xaçdur	Tsaxkaşat	Tumanyan (Allahverdi)	03.01.1935
299.	Xaçkənd	Debed	Quqark	03.01.1935
300.	Xalisa	Noyakert	Ararat (Vedi)	03.04.1991
301.	Xancığaz	Gözəldərə	Quqark	01.06.1940
302.	Xaraba Sarvanlar	Nor Qoxb	Artaşat (Qəmərli)	—
303.	Xeyribəyli	Yervandaşat	Hoktemberyan (Sərdarabad)	25.05.1967
304.	Xələc	Acavan	Gorus	04.07.2006
305.	Xərrətli	Arevabyur	Masis	25.01.1978

¹ **Horadiz** - Əslə Oradüzdür. Ora qədim türk dillərində “çökəklik” deməkdir.
Bax: [10, səh. 414].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
306.	Xoşkotan	Voskevaz	Noyemberyan	25.01.1978
307.	İbiş	Yerizak	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
308.	İkinci Qarakilsə	Dozaraşen	Qukasyan (Qızılqoç)	03.01.1935
309.	İlançalan	Ardaşavan	Əştərək	—
310.	İlanlı	1.Çaybasar 2.Aravet	Amasiya (Ağbaba)	26.04.1946 03.04.1991
311.	İlxıyabı	Ayqabats	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
312.	İlməzli	Daşdadem	Kalinino	08.08.1991
313.	İmanşahlı	Mxçyan	Artaşat (Qəmərlı)	03.01.1935
314.	İmanşahlı st.	Mxçyan st.	Artaşat (Qəmərlı)	31.09.1950
315.	İmirxan	Saratak	Artik	01.06.1940
316.	İmirli	Ttucur	Aparan	19.04.1950
317.	İnəkdağı	1.Yenikənd 2.Tretuk	Vardenis (Basarkeçər)	25.01.1978 03.04.1991
318.	İnəkli	Andarut	Əştərək	01.12.1949
319.	İpəkli (Eylas)	Masis sovxozu	Masis	04.04.1946
320.	İrəvan ş.	1.Erivan 2.Yerevan	—	1828 1936

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
321.	İstisu	Cermuk	Əzizbəyov	—
322.	İtqıran	1.Gülüstan 2.Nor Dznaberd	Əzizbəyov	03.01.1935 03.04.1991
323.	İydəli	Pştavan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	10.04.1947
324.	İyli Qarakilsə	1.İlli 2.Hoğmik	Amasiya (Ağbaba)	— 25.01.1978
325.	Kaftarlı	Panik	Artik	—
326.	Karvansara	İcevan (Karvansara)	İcevan (Karvansara)	—
327.	Karvansara	Amretaza	Aparan	25.01.1978
328.	Keçili	Mrqaşat	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1976
329.	Kefli	Kakavasar	Qukasyan (Qızılqoç)	25.01.1978
330.	Keşişkənd	Qexarot	Araqats (Ələyəz)	03.01.1935
331.	Keşişkənd	1.Mikoyan 2.Yeğeqnadzor	—	03.01.1935 06.12.1957
332.	Keşişkənd rayonu	1.Mikoyan rayonu 2.Yeğeqnadzor rayonu	—	03.01.1935 06.12.1957
333.	Keşişviran	1.Zovaşen	Ararat	03.01.1935

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		2.Urçalanc		21.10.1967
334.	Kələkarx	Şenavan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
335.	Kələli	Noraber	Ani (Ağın)	03.02.1947
336.	Kələrə	Qukasavan	Masis (Zəngibasar)	01.12.1949
337.	Kənkan	Hatis	Abovyan (Eillər)	25.01.1978
338.	Kərimarxı	Sovetakan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.01.1935
339.	Kərimkənd	Tsaxkaşen	Kamo (Kəvər)	02.03.1940
340.	Kərkibaş	1.Şəfəq 2.Vanevan	Vardenis (Basarkeçər)	25.05.1967 03.04.1991
341.	Kərpicli	Geğadir	Abovyan (Eillər)	03.01.1935
342.	Kəsəmən	1.Bahar 2. Artunk	Vardenis (Basarkeçər)	25.01.1978 03.04.1991
343.	Kəsikbaş	Lernakert	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	07.12.1945
344.	Kəvər ¹	1.Novo-Bayazet 2.Nor Bayazet	Kamo (Kəvər)	1850 30.09.1930

¹ Kəvər - xəzərlərin bir qolu olan "kəbər" etnonimi əsasında yaranmışdır. Sə. [9, səh. 383].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		3.Kamo (Kəvər) 4.Qavar		13.04.1959 04.12.1995
345.	Kəvər mahalı	1.Novo Bayazet mahalı 2.Nor-Bayazet rayonu 3.Kamo (Kəvər) rayonu 4.Qavar rayonu		1850 30.09.1930 13.04.1959 1996
346.	Kiçik Arıxvəli	Pokr Mantaş	Artik	03.01.1935
347.	Kiçik Bzovan	Azatavan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	
348.	Kiçik Ketı	1.Lernansk 2.Pokraşen	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946 21.10.1967
349.	Kiçik Kəpənəkçi	Hovit	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
350.	Kiçik Qarakilsə	Azatan	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
351.	Kiçik Məzrə	Pokr Masrik	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
352.	Kiçik Pərnı	Anuşavan	Artik	07.05.1969
353.	Kiçik Şəhriyar	Nor Hartages	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.07.1968
354.	Kiçik Şiştəpə	Pokr Sepasar	Qukasyan	12.12.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Qızılqoç)	
355.	Kiçik Şorlu Dəmirçi	1.Dəmirçi 2.Darpanik	Masis	03.01.1935 03.04.1991
356.	Kiçik Vedi	Pokr Vedi	Ararat (Vedi)	04.12.1995
357.	Kilsəkənd	Sraşen	Qafan	—
358.	Kirs	Kiçk	Qafan	04.07.2006
359.	Kolagirən	Antaramut	Quqark	10.09.1948
360.	Kolagirən	Tsovinar	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.01.1935
361.	Kolagirən st.	Tumanyan st.	Tumanyan (Allahverdi)	31.07.1950
362.	Korbulaq	1.Tsaxkaşen 2.Sizavet	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946 21.10.1967
363.	Korbulaq	Şenkani	Aparan	25.01.1978
364.	Kosaməmməd	Batikyan	Kamo (Kəvər)	—
365.	Kotanlı	Karmraşen	Əzizbəyov	—
366.	Köçbəy	Uğedzor	Əzizbəyov	03.04.1991
367.	Körpəli	Arşalyus	Eçmiədzin	03.01.1935
368.	Körü	Dzoraşen	Gorus	19.04.1950
369.	Künən	1.Getaşen 2.Kirants	İcevan (Karvansara)	03.01.1935 25.05.1967
370.	Kürdkəndi	Lernadzor	Qafan	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
371.	Kurud	Karud	Qafan	04.07.2006
372.	Küzəcik	Lancağpyur	Kamo (Kəvər)	19.04.1950
373.	Qabaqtəpə	Ddmasar	Talın	04.07.2006
374.	Qabaxlı	Qoxtanik	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	08.08.1991
375.	Qacaran	Kacaran	Qafan	04.07.1951
376.	Qaçğan	Arevadzor	Tumanyan (Allahverdi)	25.01.1978
377.	Qaçğan	Lernavan	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
378.	Qalaça	Berdavan	Noyemberyan	25.01.1978
379.	Qalalı	Noraber	Ani (Ağın)	03.02.1947
380.	Qaltaxçı ¹	Hartaquyğ	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
381.	Qamışqut ²	Yeğeqnut	Quqark	03.01.1935
382.	Qamışlı	Vartanik	Hoktemberyan (Sərdarabad)	25.01.1978
383.	Qamışlı st.	Sovetaşen st.	Hoktemberyan (Sərdarabad)	31.09.1950
384.	Qanlı	Qamışlı	Vardenis	12.08.1946

¹ **Qaltaxçı**- Anadoluda yaşamış Yerük türk tayfa birləşməsinin Kaltaqk tayfasının məskunlaşması nəticəsində yaranmışdır. Bax: [10, səh. 177].

² **Qamışqut** – qamışdan düzəldilmiş, qoyunların saxlandığı yer. Bax: [9, səh. 176].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Basarkeçər)	
385.	Qapılı	Qusanagyug	Ani (Ağın)	03.02.1947
386.	Qaraboya	Xnkoyan	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
387.	Qarabulaq	Yerincatap	Aparan	15.07.1946
388.	Qarabulaq	Şaqik	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
389.	Qaraburun	1.Qarmraşen 2.Karakert	Talın	31.07.1950 21.01.1965
390.	Qaracörən	Aragyuğ	Nairi	04.04.1946
391.	Qaraçanta	1.Əzizbəyov 2.Areqnadem	Amasiya (Ağbaba)	04.05.1939 03.04.1991
392.	Qaraçimən	Ditsmayri	Qafan	03.04.1991
393.	Qaradağlı	1.Tsaxkaşen 2.Mrqavet	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945 21.10.1967
394.	Qaradaş	Sevkar	İcevan (Karvansara)	—
395.	Qarahamzalı	1.Tamamlı 2. Burastan	Artaşat (Qəmərli)	—
396.	Qaraxaç	Lusaşoğ	Ararat (Vedi)	25.01.1978
397.	Qaraisə	Meğvahovit	Kalinino	03.04.1991
398.	Qarakilsə	Lernahovit	Kalinlino	25.01.1978

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
399.	Qarakilsə	Hartavan	Aparan	19.04.1950
400.	Qarakilsə	1.Sisavan 2.Sisian	Sisyan	— 02.03.1940
401.	Qaraqala	Getap	Talın	12.11.1946
402.	Qaraqala	Sevaberd	Abovyan (Ellər)	21.06.1948
403.	Qaraqala	Noramut	Kalinino	03.04.1991
404.	Qaraqışlaq	1.Dostluq 2. Hayanist	Masis (Zəngibasar)	25.01.1978
405.	Qaraqoyunlu	Ferik	Eçmiədzin	25.01.1978
406.	Qaraqula	Getap	Talın	12.11.1946
407.	Qaraqula st.	Getab st.	Talın	31.09.1950
408.	Qaralar	Aralez	Ararat	25.01.1978
409.	Qaralı	Qatnacur	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
410.	Qaraməmməd	Meğraşat	Amasiya (Ağbaba)	26.04.1946
411.	Qaranamaz	1.Yeniyol 2.Ağvorik	Amasiya (Ağbaba)	03.01.1935 09. 04.1991
412.	Qaranlıq	Geğhovit	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.07.1968
413.	Qaranlıq	Lusagyuğ	Aparan	10.09.1948

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
414.	Qaranlıqdərə	1.Xavaradzor 2.Lusadzor	İcevan (Karvansara)	— 02.01.1935
415.	Qarğabazar	Aykaşen	Eçmiədzin	25.05.1967
416.	Qarqaya	Dzorvank	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
417.	Qasıməli	Getapi	Artik	01.06.1940
418.	Qaşqa	Vardaşat	Ararat (Vedi)	10.09.1948
419.	Qayabaşı	Geğemabak	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
420.	Qazançı	Meğraşen	Artik	31.05.1946
421.	Qazarabad	İsahakyan	Ani (Ağın)	30.06.1945
422.	Qədirli	Lancanist	Ararat (Vedi)	03.07.1968
423.	Qəmərli	Artaşat	Artaşat (Qəmərli)	04.09.1945
424.	Qəmərli	Medzamor	Eçmiədzin	15.07.1946
425.	Qəmərli rayonu	Artaşat rayonu	—	04.09.1945
426.	Qəmərli st.	Artaşat st.	Artaşat (Qəmərli)	31.09.1950
427.	Qətran	Getamec	Nairi	21.06.1948
428.	Qəzənfər	Araqats	Aparan	10.09.1948
429.	Qılıcyataq	Suser	Talın	12.11.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
430.	Qırçaq	Hariç	Artik	31.05.1946
431.	Qırğı	Artsvaberd	Şəmşəddin	25.01.1978
432.	Qırxbulaq	Akunk	Vardenis (Basarkeçər)	03.01.1935
433.	Qırxdəyirman	Xnaberd	Araqats (Ələyaz)	15.07.1946
434.	Qırmızılı	Karmraşen	Talın	12.11.1946
435.	Qızılbulaq	Xaçaxbyur	Vardenis (Basarkeçər)	1991-ci ildən sonra
436.	Qızılcıq	İşxanasar	Sisyan	04.07.2006
437.	Qızıldaş (Qızılkilsə)	Arçni	Kalinino	1991-ci ildən sonra
438.	Qızıldəmir	Voskevaz	Əştərək	03.01.1935
439.	Qızılgül	Arates	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.04.1991
440.	Qızılkənd	Tsapatağ	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
441.	Qızılkilsə	Karmravan	Qukasyan (Qızılqoç)	03.01.1935
442.	Qızılkilsə	1. Qızıldaş 2. Aruni	Kalinino	03.01.1935 03.04.1991
443.	Qızılqoç rayonu	1. Qukasyan rayonu	—	12.10.1956 1992

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		2. Aşock rayonu		
444.	Qızılqoç	1. Verin Qukasyan 2. Qukasyan 3. Aşok	Qukasyan (Qızılqoç)	04.01.1938 12.10.1956 1992
445.	Qızılörən	Şenavan	Spitak (Hamamlı)	26.04.1946
446.	Qızılvəng	1. Çiçəkli 2. Makenis	Vardenis (Basarkeçər)	24.07.1940 25.01.1978
447.	Qızqala	Getavan	Kalinino	25.01.1978
448.	Qıznaüz ¹ (Xznauz)	Araqats	Eçmiədzin	04.04.1946
449.	Qoncalı	Zarişad	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
450.	Qorçulu	Mqraşad	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
451.	Qorçulu	Qorqoç	Hrazdan (Axta)	04.07.2006
452.	Qoşabulaq	Şadcrek	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991

¹**Qıznauz (Xznauz)** - oğuz etnoniminin ərəb mənbələrində “ğız, ğuz” kimi qeydə alınmasından və cəm şəkilçisi artırılmasından əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 577].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
453.	Qoşatan	Voskevan	Noyemberyan	25.01.1978
454.	Qoşavəng	Haykadzor	Ani (Ağin)	09.04.1950
455.	Qoturbulaq	Katnaxpyur	Stepanavan (Cəlaloğlu)	03.01.1935
456.	Qoturbulaq	Ttucur	Krasnoselo (Çəmbərək)	—
457.	Qoturvan	1.Qoduxvank 2.Gyadikvank	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	—
458.	Qovşud	Kavçut	Qafan	03.04.1991
459.	Qovuşuq	Yermon	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	03.04.1991
460.	Quldərviş	Vosketas	Talın	03.01.1935
461.	Quləli	Qarmirgyuğ	Kamo (Kəvər)	01.06.1940
462.	Quləli	Ayqedzor	Şəmşəddin	04.05.1939
463.	Qulucan	Spandaryan	Artik	31.05.1946
464.	Qurdbulaq	Krasar	Qukasyan (Qızılqoç)	12.01.1946
465.	Qurdbulaq	Aygeşat	Hoktemberyan (Sərdarabad)	19.04.1950
466.	Qurdqalaq	1.Kurtkullak 2.Vanand	Gorus	03.04.1991 04.07.2006
467.	Qurdqulaq	Boloraberd	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946
468.	Qurduqulu	Armavir	Hoktemberyan	03.01.1930

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Sərdarabad)	
469.	Quru Araz	Yerasxaun	Hoktemberyan (Sərdarabad)	19.04.1950
470.	Quruboğaz	Ortaçya	Araqats (Ələyöz)	25.01.1978
471.	Qurumsulu	Dostlu	Noyemberyan	—
472.	Qursalı	Arcahovit	Spitak (Hamamlı)	1991-ci ildən sonra
473.	Quşçu	Keçut	Əzizbəyov	12.11.1946
474.	Qutniqışlaq	Hovtaşen	Artik	15.07.1946
475.	Lehvaz	Leyvaz	Meğri	03.04.1991
476.	Lələkənd (Aşixköy)	Laliqyuğ	İcevan (Karvansara)	—
477.	Ləlvər	Debetavan	Noyemberyan	25.01.1978
478.	Ləmbəli	1. Debetaşen 2. Baqrataşen	Noyemberyan	18.06.1960 23.02.1972
479.	Lök	Vartanazor	Meğri	—
480.	Mağaracıq	Qdaşen	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
481.	Mağdə ¹ (Maqda)	Lernarot	Əştərək	01.12.1949

¹ **Mağdə (Maqda)** – “maq” etnonimindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 450].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
482.	Mahmudcuq	Pemzaşen	Artik	02.03.1940
483.	Mahmudlu	1.Çaykənd 2.Gedişen	Qafan	01.06.1940 04.07.2006
484.	Maldaş	Kaşuni	Gorus	1991-ci ildən sonra
485.	Maralzəmi	Tğkut	Meğri	1991-ci ildən sonra
486.	Mehrablı	Vardaşen	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
487.	Mehriban	Katnaxpyur	Talın	19.04.1950
488.	Meşəkənd	Antaramec	Krasnoselo (Çəmbərək)	03.04.1991
489.	Məlikkənd	Melikgyuğ	Araqadz (Ələyəz)	15.07.1946
490.	Məliklər	Spandaryan	Sisyan	04.05.1939
491.	Məscidli	Nor Kyank	Artik	01.04.1940
492.	Məsdərə ¹ (Mastara)	Dalarik	Talın	21.01.1965
493.	Məsimli	Aygepat	Artaşat (Qəmərli)	01.12.1949
494.	Məzarçıq	Şenik	Talın	—

¹Məsdərə (Mastara) - qədim türk dilində meşəsiz dağın cənub tərəfi mənasında işlənən “mes” və “dəre” sözlərinin birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 455].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
495.	Məzrə	Bartsravan	Sisyan	10.09.1946
496.	Möhüb	Balahovit	Abovyan (Ellər)	26.12.1968
497.	Misxana	Hankavan	Hrazdan (Axta)	01.12.1949
498.	Molla Bayazet	Bambakaşat	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.01.1935
499.	Molla Dursun	Şaumyan	Eçmiədzin	—
500.	Molla Eyyublu	1.Evli 2.Coramut	Kalinino	— 03.04.1991
501.	Molla Göyçə	Maralik	Ani (Ağın)	03.01.1935
502.	Molla Qasım	Zovuni	Aparan	—
503.	Molla Musa	Voskehask	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
504.	Mollaqışlaq	Güllüdəre	Quqark	25.01.1978
505.	Morut	Aknaxpyur	İcevan (Karvansara)	11.11.1970
506.	Muğam	1.Muğamlı 2.Hovtaşen	Artaşat (Qəmərli)	04.04.1946 25.01.1978
507.	Muğan	Hovtameç	Eçmiədzin	25.01.1978
508.	Muğancıq	Ayqedzor	Gorus	25.01.1978
509.	Muncuqlu	Tsilkar	Araqats (Ələyaz)	15.07.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
510.	Muradtəpə	Kanakeravan	Nairi	15.08.1964
511.	Murxuz	Tsquni	Sisyan	08.08.1991
512.	Murteyil	1.Çiçəkbulanq 2. Geğatap	İcevan (Karvansara)	25.01.1978 03.04.1991
513.	Mustuqlu	Lancik	Ani (Ağın)	03.02.1947
514.	Mülkü	Kayk	Aparan	04.07.2006
515.	Mülkuçan	Erkenants	Qafan	—
516.	Nalbənd	Şirakamut	Spitak (Hamamlı)	25.01.1978
517.	Nərimanlı	Şatavan	Basarkeçər (Vardenis)	03.04.1991
518.	Nərədüz	Noratus	Kamo (Kəvər)	08.08.1991
519.	Nəziravan	Kazaravan	Əştərək	03.04.1991
520.	Nərədüz	Noratus	Kamo (Kəvər)	08.08.1991
521.	Nüvədi	Nonadzor	Meğri	04.07.2006
522.	Ocaqqulu	Arapı	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
523.	Oğruca	1.Qaraiman 2.Sovetkənd 3.Kaxakn	Vardenis (Basarkeçər)	— 25.01.1978 03.04.1991
524.	Oğurbəyli	Berkanuş	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
525.	Oxçoğlu	Voxçi	Amasiya	03.04.1991

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Ağbaba)	
526.	Ortakənd	Qladzor	Yeğeqnadzor (Keşikənd)	10.09.1946
527.	Ortakilisə	Maisyan	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
528.	Ortakilsə st.	Maisyan st.	Axuryan (Düzkənd)	31.09.1950
529.	Ovandərə	Hovanadzor	Stepanavan (Cəlaləğlu)	19.04.1950
530.	Öksüz	Darik	Amasiya (Ağbaba)	03.04.1991
531.	Ördəkli	Lcaşen	Sevan	26.04.1946
532.	Palıdlı	Arpeni	Qukasyan (Qızılqoç)	25.01.1978
533.	Paşakənd	Marmarik	Hrazdan	03.01.1935
534.	Paşalı	1.Əzizbəyov 2.Zarıtap	Əzizbəyov	03.01.1935 08.07.1957
535.	Patrinc ¹	Voskehat	Əştərək	01.12.1949
536.	Pəyhan	Nor Astğaberd	Qafan	04.07.2006
537.	Pirmələk	Areq	Talın	03.01.1935
538.	Pirməzrə	Katnarat	Qafan	29.06.1949

¹ Patrinc - urartu dilində "şəhər" mənasında işlənən "patar" sözü əsasında yaranmışdır. Bax: [9, səh. 492].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
539.	Polad Ayrım	1.Polad 2.Xaçardzap	İcevan (Karvansara)	— 03.04.1991
540.	Pürülü	Verin Geğavank	Qafan	04.07.2006
541.	Püşgah	Aygedzor	Megri	—
542.	Rəvazlı ¹	Ditavan	İcevan (Karvansara)	25.05.1967
543.	Reyhanlı	Hayqavan	Ararat	04.04.1946
544.	Sabunçu	Hatsaşen	Talın	25.01.1978
545.	Sabunçu	Araksavan	Artaşat (Qəmərlı)	25.01.1978
546.	Saçlı	Noraşen	Aparan	15.07.1946
547.	Safolar	Cermuk	Əzizbəyov	—
548.	Salah	Ağavnavank	İcevan (Karvansara)	03.04.1991
549.	Səmagər	Geğakert	Eçmiədzin	25.01.1978
550.	Samurlu	Sarapat	Qukasyan (Qızılqoç)	12.11.1946
551.	Saral	Nor Xaçakap	Spitak (Hamamlı)	08.08.1991
552.	Sarati	1.Xaçdaraq 2.Xaştaraq	İcevan (Karvansara)	— —

¹ **Revazlı (Rəvazlı)** – kəndin əsasını qoymuş tayfanın adı ilə bağlıdır. Bax: [10, səh. 359].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
553.	Sarıbaş	Haykasar	Artik	15.07.1948
554.	Sarımsaxlı	Karaberd	Quqark	04.04.1946
555.	Sarıyaqub (Sıyaqut)	Cağatsadzor	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
556.	Sarıyer	Apaven	Kalinino	03.04.1991
557.	Sarvanlar	Sis	Masis (Zəngibasar)	03.04.1991
558.	Satanağac	1.Güney 2.Arevuni	Vardenis (Basarkeçər)	03.01.1935 03.04.1991
559.	Saybalı	Sarnakunk	Sisyan	10.09.1946
560.	Sədibağdı	Çkalov	Tumanyan (Allahverdi)	22.02.1939
561.	Səmadərviş	Çknax	Aparan	01.06.1940
562.	Sərdarabad	Hoktember	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.01.1935
563.	Sərdarabad rayonu	1.Hoktemberyan rayonu 2.Armavir rayonu	—	02.03.1935 1992
564.	Səngər	Kaniaşir	Araqats (Ələyəz)	04.07.2006
565.	Siçanlı	Avtona	Talın	03.01.1935
566.	Sirkətas	Xdrants	Qafan	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
567.	Sisyan	Hatsavan	Sisyan	02.03.1940
568.	Sofulu	Njdeh	Sisyan	04.07.2006
569.	Soylan	Əzizbəyov	Əzizbəyov (Vayk)	12.10.1956
570.	Soyuqbulaq	Paqaxbyur	Kalinino	03.04.1991
571.	Söyüdlü	Sarnaxpyur	Ani (Ağın)	02.03.1940
572.	Subatan	Geğakar	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
573.	Sultanabad	1.Şurabad 2.Pağakn	Amasiya (Ağbaba)	— 08.08.1991
574.	Sultanbəy	Bartsruni	Əzizboyov	03.01.1935
575.	Sunqurlu	Hayrenyats	Artik	31.05.1946
576.	Susuz	Tsamakasar	Talın	12.02.1946
577.	Sübhanverdi	Luysaxpyur	Ani (Ağın)	03.02.1947
578.	Şabadin	Yeğek	Qafan	03.04.1991
579.	Şahab	Mayakovski	Abovyan (Ellər)	11.04.1940
580.	Şahablı	Şağap	Ararat (Vedi)	03.07.1968
581.	Şahalı	Vahaqni	Quqark	10.04.1947
582.	Şahalı st.	Vahaqnadzor	Quqark	25.01.1978
583.	Şahnəzər	Medzavan	Kalinino	25.01.1978
584.	Şahriz	Geğamavan	Sevan	26.04.1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlılara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
585.	Şahvarid	Huşakert	Bağramyan	03.07.1968
586.	Şenatağ ¹	Lernaşen	Sisyan	02.03.1940
587.	Şeyx Hacı	Şğarşik	Talın	03.01.1935
588.	Şəfəq	Vanevan	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
589.	Şəmşəddin rayonu	Tauş rayonu	—	1991-ci ildən sonra
590.	Şəvərit	Huşakert	Hoktemberyan (Sərdarabad)	03.07.1968
591.	Şidli	Yeğeqnavan	Ararat (Vedi)	03.04.1991
592.	Şıxlar	Lusarat	Ararat (Vedi)	26.12.1968
593.	Şıxlar	1.Qızılşəfəq 2.İşxanasar	Sisyan	02.03.1940 04.07.2006
594.	Şirabad	Parakar	Eçmiədzin	—
595.	Şirazlı	Vosgeat	Ararat (Vedi)	03.04.1991
596.	Şirazlı st.	Ayqavan st.	Ararat (Vedi)	31.09.1950
597.	Şirəqçala	Vardenut	Aparan	15.07.1946
598.	Şirvancıq	Lernakert	Artik	15.07.1948
599.	Şişqaya	1. Quqariç 2. Qeğamasar	Vardenis (Basarkeçər)	04.09.1991 08.08.1991

¹Şenatağ – “kənd, oba, yurd” mənasını bildirən “sen” sözü ilə “dağ” sözünün birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 652].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
600.	Şorbulaq qəsəbəsi	Tsornatap qəsəbəsi	İrəvan şəhəri	1991-ci ildən sonra
601.	Şorlu Dəmirçi	Daşdadem	Masis (Zəngibasar)	25.01.1078
602.	Şorlu Mehmandar	1.Mehmandar 2. Hovtaşad	Masis	03.01.1935 25.01.1978
603.	Şurnuxu ¹	Şurnux	Gorus	03.04.1991
604.	Taxtakörpü	Teğut	Dilican	—
605.	Tala	Getaovit	İcevan (Karvansara)	25.01.1978
606.	Talıboğlu	Musakert	Artik	15.07.1948
607.	Talın ²	Talın	Talın	—
608.	Talın mahalı	Talın rayonu	—	—
609.	Talış	Aruç	Əştərək	11.11.1970
610.	Tamamlı	Burastan	Artaşat (Qəmərli)	—
611.	Tapanlı	Geğasar	Spitak (Hamamlı)	25.01.1978
612.	Tayçarix	Meğradzor	Hrazdan (Axta)	31.05.1946

¹ Şurnuxu - “kiçik şələlə” mənasında işlənən “çirnox” sözünün fonetik forması olan “şurnux” sözündən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 663].

² Talın - türk dilində “söyüdlü yer” deməkdir. Bax: [9, səh. 537].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
613.	Taytan	Vanaşen	Ararat (Vedi)	25.01.1978
614.	Tecrabəy	Dzoraxpyur	Abovyan (Elllər)	04.04.1946
615.	Terp ¹	Saravan	Əzizbəyov	27.02.1960
616.	Təkəli	Tsaxkaşen	Aparan	19.04.1950
617.	Təkiyə	Bazmaxpyur	Əştərək	01.12.1949
618.	Təknəli	Qoqohovit	Qukasyan (Qızılqoç)	25.01.1978
619.	Təkyəli	1. Təkərli 2. Ardavaz	Hrazdan (Axta)	— 03.04.1991
620.	Təpədibi	Haykavan	Hoktemberyan (Sərdarabad)	04.04.1946
621.	Təpədölək	Arevik	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
622.	Təpəköy	Berdəşen	Amasiya (Ağbaba)	08.08.1991
623.	Təzəkənd	Tazagyuğ	Masis (Zəngibasar)	—
624.	Təzəkənd	Ayntap	Masis (Zəngibasar)	10.09.1970
625.	Təzəkənd	1. Tazaqyuğ	Qukasyan	—

¹ Terp - ərəb mənşəli söz olub, “dağ keçidi, aşırım, dərə” deməkdir. Bax: [9, səh. 543].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
		2.Tavşut	(Qızılqoç)	21.10.1967
626.	Təzəkənd	Nor Qyuğ	Abovyan (Ellər)	04.01.1946
627.	Təzəkənd	Tasik	Sisyan	03.07.1968
628.	Titoy Xaraba	Bavra	Qukasyan (Qızılqoç)	—
629.	Toxaşahlı	Masis	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945
630.	Toxluca	Draxtik	Krasnoselo (Çəmbərək)	19.04.1991
631.	Tomardaş	Vardakar	Artik	31.05.1946
632.	Tomardaş ts.	Vardakar st.	Artik	31.07.1950
633.	Toparlı	Hatsik	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
634.	Torpaqqala	Xnaberd	Artaşat (Qəmərli)	01.12.1949
635.	Tovuz	Tavuş	Şəmşəddin	04.07.2006
636.	Tovuzqala	Berd	Şəmşəddin	—
637.	Tutiyə	Saranist	Abovyan (Ellər)	21.06.1948
638.	Tülnəbi	Saralanc	Nairi	04.04.1946
639.	Türk Qarakilsəsi	Axurik	Axuryan (Düzkənd)	03.01.1935
640.	Tüskülü	Lusakunk	Vardenis	25.01.1978

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
			(Basarkeçər)	
641.	Uluxanlı	1.Zəngibasar 2.Masis	Masis (Zəngibasar)	31.12.1937 31.07.1950
642.	Uluxanlı st.	Masis st.	Masis (Zəngibasar)	31.07.1950
643.	Ulya Sarvanlar	Sarvanlar	Masis (Zəngibasar)	—
644.	Urud ¹	Vorotan	Sisyan	03.07.1968
645.	Uz ²	Uyts	Sisyan	03.04.1991
646.	Uzunlar	Odzun	Tumanyan (Allahverdi)	30.09.1967
647.	Uzunoba	Arqavand	Hoktemberyan (Sərdarabad)	10.04.1947
648.	Uzuntala	1.Onut 2.Aygehovit	İcevan (Karvansara)	25.05.1967 12.02.1969
649.	Uzuntala qəs.	Qayan	İcevan (Karvansara)	25.05.1967
650.	Üçüncü	Dzoraşen	Qukasyan	03.01.1935

¹ **Urud** – türk dilində “dağ”, “təpə” mənasında işlənən “ur” sözü ilə “yer” mənasını ifadə edən “ud” şəkilçisinin birləşməsindən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 565].

² **Uz** -qədim türk tayfasının adıdır. Bax: [9, səh. 561-562].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
	Qarakilsə		(Qızılqoç)	
651.	Vağudi ¹	Vağadin	Sisyan	08.08.1991
652.	Vartanlı	Şaumyan	Quqark	1955
653.	Vedi rayonu	Ararat rayonu	—	15.05.1968
654.	Verməzyar	Arevaşat	Eçmiədzin	04.04.1946
655.	Vəliağalı	Dzoragyuğ	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	—
656.	Vəlikənd	Tsaxkavan	Şəmşəddin	04.05.1939
657.	Yaqublu	1.Meğrut 2.Quqark	Quqark	01.04.1946 25.05.1983
658.	Yağdan	Yeğitank	Stepanavan (Cəlaloğlu)	1991-ci ildən sonra
659.	Yamancalı	Dextsut	Artaşat (Qəmərli)	25.05.1967
660.	Yanix	Nşxark	Martuni (Qaranlıq)	04.07.2006
661.	Yanıxpəyə	1.Meşəkənd 2.Antarageğ	Karsnoselo (Çəmbərək)	25.01.1978 03.04.1991
662.	Yarpızlı	Lçavan	Vardenis (Basarkeçər)	25.05.1967

¹Vağudi - "ağudi" toponiminin əvvəlinə "v" samiti əlavə etməklə əmələ gəlmişdir. Toponim qədim türk dilində "uca", "yüksək" mənasında işlənən "ağ" sözü ilə uti=udi türkdilli tayfanın adı əsasında formalaşmışdır. Bax: [9, səh. 163-164].

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
663.	Yasovul	Hovuni	Axuryan (Düzkənd)	07.12.1945
664.	Yaşıl	Kakavadzor	Talın	12.11.1946
665.	Yaycı	Dzovaber	Sevan	25.01.1978
666.	Yaycı	Qarjis	Gorus	03.07.1968
667.	Yeşanlar	Arevşat	Artik	15.07.1948
668.	Yelqovan	Kotayk	Abovyan (Ellər)	31.07.1965
669.	Yengicə	Norabats	Masis (Zəngibasar)	25.01.1978
670.	Yengicə	Sisavan	Ararat	03.04.1991
671.	Yengicə	Qandzak	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	10.09.1946
672.	Yeniköy	Xarkov	Ani (Ağın)	—
673.	Yuxarı Adıyaman	Verin Getaşen	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	07.12.1945
674.	Yuxarı Ağbaş	Abovyan (Ellər)	Artaşat (Qəmərlı)	01.12.1949
675.	Yuxarı Ağcaqala	Verin Bazmaberd	Talın	12.11.1946
676.	Yuxarı Ağdan	1.Ağdan 2.Qandzakar	İcevan (Karvansara)	25.05.1967 25.01.1978
677.	Yuxarı Axta	Lernanist	Hrazdan	25.01.1978

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
678.	Yuxarı Əylənli	Tsaxkunk	Eçmiədzin	04.04.1946
679.	Yuxarı Girərağ	Verin Qirataq	Qafan	1991-ci ildən sonra
680.	Yuxarı Gödəkli	Vardanank	Qafan	04.07.2006
681.	Yuxarı Xatınarxı	Hankaşen	Eçmiədzin	25.01.1978
682.	Yuxarı Kolanlı	Qriboyedov	Eçmiədzin	25.01.1978
683.	Yuxarı Körpülü	Dzorakap	Noyemberyan	04.07.2006
684.	Yuxarı Kürdəndi	Noraşen	Artaşat (Qəmərli)	—
685.	Yuxarı Qanlıca	Marmaşen	Axuryan (Düzkənd)	26.04.1946
686.	Yuxarı Qaraqoymaz	Verin Sasunaşen	Talın	12.11.1946
687.	Yuxarı Qarxın	Crarat	Eçmiədzin	04.04.1946
688.	Yuxarı Quylasar	1.Bambakavan 2.Byuravan	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945 25.01.1978
689.	Yuxarı Necili	Nizami	Masis (Zəngibasar)	25.01.1978
690.	Yuxarı Pirtikən	Tsakkasar	Talın	02.03.1940
691.	Yuxarı Türkmənli	Abaqa	Eçmiədzin	03.01.1975

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Azərbaycanlı- lara məxsus olan əvvəlki adı	Dəyişdirilmiş adı	Yerləşdiyi rayon	Fərmanın verildiyi tarix
692.	Yuxarı Zağalı	Axbradzor	Vardenis (Basarkeçər)	25.01.1978
693.	Yuxarı Zeyvə	Taronik	Eçmiədzin	25.01.1978
694.	Yuva	Şaumyan	Artaşat (Qəmərli)	19.04.1950
695.	Zeytə ¹	Zedea	Əzizbəyov	03.04.1991
696.	Zeyvə	David Bek	Qafan	29.06.1949
697.	Zəngibasar rayonu	Masis rayonu	—	15.03.1953
698.	Zərzibil	1.Zərkənd 2.Kut	Vardenis (Basarkeçər)	03.01.1935 03.04.1991
699.	Zod	Sotk	Vardenis (Basarkeçər)	03.04.1991
700.	Zolaxaç	Zolakar	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	03.01.1935
701.	Zorba	Sorik	Talın	03.01.1935
702.	Zöhrablı	Mrqanut	Artaşat (Qəmərli)	20.08.1945

¹ Zeytə - ərəb dilində “künc, bucaq, hücrə, ibadətqah” mənasında işlənən “zeyvə” sözündən əmələ gəlmişdir. Bax: [9, səh. 317].

**1918-1987-ci illərdə Ermənistanda yaşayış məntəqələri
siyahısından silinmiş azərbaycanlı kəndlərinin
siyahısı**

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
1.	Ağasıbəyli	Vedi (Ararat)	1930-cu illərdə
2.	Ağca (Ağcakənd)	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
3.	Ağcaqışlaq	İrəvan ətrafında	1918-20-ci illər
4.	Ağdərə	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
5.	Ağılı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
6.	Ağkilsə	Vedi (Ararat)	1940
7.	Ağkilsə	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
8.	Ağverən	Axta (Hrazdan)	1966
9.	Alxanpəyəsi	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
10.	Alımərdan	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
11.	Alışar	Sisyan	1938
12.	Alim Əhməd	Qəmərli (Artaşat)	1940-cı illər
13.	Almalı	Qafan	1948
14.	Almalı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1939
15.	Aralıx	Tahn	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
16.	Aramlı	Eçmiədzin	1918-20-ci illər
17.	Ardaraz	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1949
18.	Arxüstü	Qafan	1918-20-ci illər
19.	Arınc	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
20.	Arzalar	Qəmərli (Artaşat)	1948-51-ci illər
21.	Assar	Hoktemberyan (Sərdarabad)	1918-20-ci illər
22.	Aşağı Axtala (Gümüşxana)	Tumanyan (Allahverdi)	1940
23.	Aşağı Alçalı	Martruni (Aşağı Qaranlıq)	1918-20-ci illər
24.	Aşağı Ərmik	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
25.	Aşağı Goxt (Türk Goxtu)	Ellər (Abavyan)	1950-ci illər
26.	Aşağı Kilsə	Quqark	1978-ci il
27.	Aşağı Novruzlu	Qəmərli (Artaşat)	1948-51-ci illər
28.	Aşağı Qulubəyli	Eçmiədzin	1940-cı illər
29.	Aşağı Sallı	Yeğeqnadzor (Keşişkənd)	1918-20-ci illər
30.	Aşağı Yeməzli	Qafan	1918-20-ci illər
31.	Atqız	Qafan	1959
32.	Aylanlı	Eçmiədzin	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
33.	Aylı Xaraba	Əştərək	1930-cu illər
34.	Babayaqublu	Qafan	1918-20-ci illər
35.	Bağçalı (Baxcəli)	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
36.	Bağırbəyli	Qafan	1918-20-ci illər
37.	Baharlı	Qafan	1918-20-ci illər
38.	Baxçacıq	Talın	1918-20-ci illər
39.	Baxçacıq	Vedi (Ararat)	1959
40.	Barabatum	Qafan	1918-20-ci illər
41.	Bayburt	Qəmərli (Artaşat)	1985
42.	Baydaq	Qafan	1959
43.	Bənövşəpuş	Meğri	1918-20-ci illər
44.	Bıǵlı	Sevan	1918-20-ci illər
45.	Bilək	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
46.	Binayeri (Qaragədik)	Gorus	1918-20-ci illər
47.	Bozkosa	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
48.	Bozqala	Amasiya (Ağbaba)	1940-cı illər
49.	Böyük Gilanlar	Qəmərli (Artaşat)	1948-51-ci illər
50.	Buğakar	Meğri	1930-cu illər
51.	Bulaqlar	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
52.	Bülbülölən	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
53.	Cadqıran	Vedi (Ararat)	1936

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
54.	Camışbasan	Vedi (Ararat)	1947
55.	Canı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1939
56.	Ceyranlı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
57.	Cəfərli (Günnüt Sunbül)	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
58.	Cığatay	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
59.	Cırmanıs	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
60.	Çamırlı	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	1918-20-ci illər
61.	Çanqlı	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
62.	Çatma	Qəmərli (Artaşat)	1918-20-ci illər
63.	Çaykənd	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
64.	Çiləxanlı	Qəmərli (Artaşat)	1948-51-ci illər
65.	Çıraxlı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
66.	Çiriş	Qafan	1930-cu illər
67.	Çobankərə	Zəngibasar (Masis)	1930-cu illər
68.	Çobanlı	Qafan	1940-cı illər
69.	Çullu	Qafan	1930-cu illər
70.	Daşaltı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
71.	Daşbaşı	Qafan	1930-cu illər
72.	Daşxərmən	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
73.	Daşnov	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
74.	Daşnov	Qafan	1918-20-ci illər
75.	Daylaxlı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
76.	Dəhnəz	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
77.	Dəlləkli	Qafan	1918-20-ci illər
78.	Dəmirçilər	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
79.	Dərəkənd	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
80.	Dəvə Xarabası	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
81.	Ertiş	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1939
82.	Eynəzur (Yernəzir)	Meğri	1930-cu illər
83.	Əlidərəsi	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
84.	Əcili	Qafan	1950-ci illər
85.	Əxili	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
86.	Əliməmməd qışlağı	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
87.	Əliqışlağı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
88.	Əmrakar	Meğri	1960
89.	Əngirsək	Əştərək	1959
90.	Ərəmis	Sisyan	1918-20-ci illər
91.	Ərgöz	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
92.	Ərikli	Sisyan	1918-20-ci illər
93.	Ərmik	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
94.	Əsni	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
95.	Əşirabad	Nairi	1940-cı illər
96.	Əşirzalad	Vedi (Ararat)	1920-ci illər
97.	Gəndərə	Əzizbəyov (Vayk)	1930-cu illər
98.	Gənəli	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
99.	Gödəklı	Əştərək	1918-20-ci illər
100.	Gölaysor	Qəmərli (Artaşat)	1948-51-ci illər
101.	Gölcügin	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
102.	Göy Abbas	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
103.	Göyərçin	İcevan (Karvansara)	1950
104.	Gül	Meğri	1960-cı illər
105.	Gümüşxana	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
106.	Güneyvəng	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
107.	Ğöyərçin	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
108.	Haxıs	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
109.	Hamamlı	Əştərək	1930-cu illər
110.	Hand (And)	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
111.	Heşin	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1948-51-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
112.	Həsənli	Qəmərli (Artaşat)	1930-cu illər
113.	Hortöyüz (Hortagiz)	Sisyan	1918-20-ci illər
114.	Hortun	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
115.	Hosdun	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1939
116.	Hüseynqulular	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1939
117.	Xançallı	Ağbaba (Amasiya)	1940-cı illər
118.	Xaraba Kotanlı	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
119.	Xarlıq	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	1918-20-ci illər
120.	Xımt (Xnut)	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
121.	Xocayarlı	Eçmiədzin	1918-20-ci illər
122.	Xosrov	Vedi (Ararat)	1940-cı illər
123.	İlanlı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
124.	İlxı Qoruğu	Zəngibasar (Masis)	1918-20-ci illər
125.	İmirzik	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
126.	İncəvar	Qafan	1930-cu illər
127.	İnqala	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
128.	İpəkli	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
129.	İrimis	Sisyan	1918-20-ci illər
130.	İsgəndərabad	Eçmiədzin	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
131.	İstisu	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
132.	İtqıran	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
133.	Kalaşan	Əştərək	1918-20-ci illər
134.	Kalaşkənd	Əştərək	1918-20-ci illər
135.	Kamal	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
136.	Karvansaray	Əştərək	1918-20-ci illər
137.	Kavart	Qafan	1918-20-ci illər
138.	Kiçik Gilanlar	Qəmərli (Artaşat)	1960
139.	Kiçik Qaraqoyunlu	Basarkeçər (Vardenis)	1930-cu illər
140.	Kiçikkənd	Əştərək	1918-20-ci illər
141.	Kirəşli	Aparan	1930-cu illər
142.	Kolanlı	Eçmiədzin	1930-cu illər
143.	Kolanlı	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
144.	Kosalar	Gorus	1918-20-ci illər
145.	Kotuz	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
146.	Kömürlü	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
147.	Körpüqulağı	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
148.	Kürdalı	Əştərək	1930-cu illər
149.	Kürdlər	Gorus	1918-20-ci illər
150.	Küsüz	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
151.	Küzəcik	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
152.	Qabaxlı	Axta (Hrazdan)	1930-cu illər
153.	Qabaqlı	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
154.	Qaladibi	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
155.	Qanlı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
156.	Qarabaşlar	Qafan	1930-cu illər
157.	Qaracalar	Əştərək	1940-cı illər
158.	Qaraqala	Axta (Hrazdan)	1930-cu illər
159.	Qaraqoyunlu	Qəmərli (Artaşat)	1930-cu illər
160.	Qaralar	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
161.	Qaratəpə	Zəngibasar (Masis)	1918-20-ci illər
162.	Qaratorpaq	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
163.	Qaravəng	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
164.	Qatar	Qafan	1918-20-ci illər
165.	Qaya Xaraba	Ellər (Abovyan)	1930-cu illər
166.	Qayalı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
167.	Qılıçlı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
168.	Qısırxaraba	Əzizbəyov (Vayk)	1930-cu illər
169.	Qışlaq	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1948-51-ci illər
170.	Qıvrax	Sisyan	1930-cu illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
171.	Qızıldaş	Ağbaba (Amasiya)	1930-cu illər
172.	Qızılxaraba	Əştərək	1918-20-ci illər
173.	Qızılkənd (Qızılkilsə)	Amasiya	1948-51-ci illər
174.	Qoşabulaq	Əştərək	1918-20-ci illər
175.	Qozluca	Keşikənd (Yeğeqnadzor)	1948-51-ci illər
176.	Qurbağalı	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
177.	Qurbankəsilən	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
178.	Quşçu	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
179.	Quşçular	Qafan	1950-ci illər
180.	Quyulu	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
181.	Leyliköçən	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
182.	Lor	Sisyan	1918-20-ci illər
183.	Mataruz Qışlağı	Əzizbəyov (Vayk)	1918-20-ci illər
184.	Məmərza	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
185.	Məmmədabad	Zəngibasar (Masis)	1918-20-ci illər
186.	Məngük	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
187.	Mərzəgət (Mərzigit)	Meğri	1918-20-ci illər
188.	Məşədilər	Keşikənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
189.	Molla Əhməd	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
190.	Molla Uruzbəy Binası	Qafan	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Nö	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
191.	Mollalı	Qafan	1930-cu illər
192.	Moz	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1930-cu illər
193.	Muçes Novruzlu	Qafan	1918-20-ci illər
194.	Muxtarabad	Zəngibasar (Masis)	1918-20-ci illər
195.	Mumuxan	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
196.	Mustuxlu	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
197.	Mülk	Meğri	1930-cu illər
198.	Nəbilər (Aşağı Gülüdüzü)	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1930-cu illər
199.	Novlar	Keşişkənd (Yeğeqnadzor (Keşişkənd))	1918-20-ci illər
200.	Novlu	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
201.	Oğbin	Əzizbəyov (Vayk)	1930-cu illər
202.	Oxçu	Qafan	1940-cı illər
203.	Ördəkli	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
204.	Pirdovudan	Qafan	1918-20-ci illər
205.	Pulkənd	Sisyan	1918-20-ci illər
206.	Püsək	Sisyan	1930-cu illər
207.	Rəhimabad	Masis (Zəngibasar)	1930-cu illər
208.	Sarıxanlı	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
209.	Seldağılan	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
210.	Seyid Kotanlı	Vedi (Ararat)	1918-20-ci illər
211.	Seyidkənd	Masis	1948-51-ci illər
212.	Seyidlər	Qafan	1918-20-ci illər
213.	Səfiabad	Sərdarabad (Hoktemberyan)	1918-20-ci illər
214.	Səncərəvaz	Qafan	1930-cu illər
215.	Sərinçan	Axta (Hrazdan)	1930-cu illər
216.	Siçanlı	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	1918-20-ci illər
217.	Sınıx	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
218.	Söyüdlü	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
219.	Şahgəldi Qışlağı	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
220.	Şamsız	Gorus	1930-cu illər
221.	Şəhriyar	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
222.	Şirvanşahlı	Qafan	1918-20-ci illər
223.	Şiştəpə (türk)	Ağbaba (Amasiya)	1918-20-ci illər
224.	Şorca	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
225.	Şotalı	Qafan	1930-cu illər
226.	Şuğayıb	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
227.	Şukər	Sisyan	1940-cı illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
228.	Tağamir	Meğri	1930-cu illər
229.	Tarp	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər
230.	Tecadin	Qafan	1930-cu illər
231.	Tey (Hacılı)	Meğri	1930-cu illər
232.	Tərəkəmələr	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
233.	Tuğut	Meğri	1930-cu illər
234.	Turabxanlı	Qafan	1930-cu illər
235.	Tutiyyə	Ellər (Abovyan)	1940-cı illər
236.	Üçtəpə	Ellər (Abovyan)	1918-20-ci illər
237.	Üləşik	Axta (Hrazdan)	1930-cu illər
238.	Vartanes	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1948-51-ci illər
239.	Vartanlı	Axuryan (Düzkənd)	1918-20-ci illər
240.	Yaqublu	Əştərək	1918-20-ci illər
241.	Yanıx	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	1918-20-ci illər
242.	Yappa	Qəmərli (Artaşat)	1918-20-ci illər
243.	Yavər	Keşişkənd (Yeğeqnadzor)	1918-20-ci illər
244.	Yellicə	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
245.	Yeranos	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
246.	Yuxarı Alçalı	Martuni (Aşağı Qaranlıq)	1930-cu illər

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

№	Kəndin adı	Hansı rayonun ərazisində mövcud olub?	Nə vaxt?
247.	Yuxarı Ərmik	Vedi (Ararat)	1948-51-ci illər
248.	Yuxarı Novruzlu	Qəmərli (Artaşat)	1940-cı illər
249.	Yuxarı Qarabağlar	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
250.	Yuxarı Qulubəyli	Eçmiədzin	1940-cı illər
251.	Yuxarı Yeməzli	Qafan	1930-cu illər
252.	Zabazadur	Sisyan	1918-20-ci illər
253.	Zimmi	Vedi (Ararat)	1930-cu illər
254.	Zirək	Əzizbəyov (Vayk)	1948-51-ci illər

ƏLAVƏLƏR

Əlavə 1

1936-cı ilədək Ermənistanda adları dəyişdirilmiş yaşayış

məskənlərinin siyahısı*

СПИСОК

переименованных после революции и советизации населенных пунктов ССР Армении

Названия населенных пунктов					
№	Прежнее	Настоящее	№	Прежнее	Настоящее
А.					
✓ 1	Авдалагалу	Ваганян	✓ 27	Ваш-Гярни	Гярни
✓ 2	Авшар (М)	Суренян	✓ 28	Бөгкяд В.	Парни В.
✓ 3	Агасибыклу	Агаслу	✓ 29	Бөггезясан	Дзоровап
✓ 4	Ардзашиншлаг (Камарл.)	Гегашен	✓ 30	Богдаловка	Норашен
✓ 5	Афаслу	Айгюстия	✓ 31	Боздоган	Серадал
✓ 6	Акснбия	Поохоян	✓ 32	Бозтикенд	Амгачиная
✓ 7	Алвакиса	Байтер	Б.		
✓ 8	Александровна (Юнншешан. р.)	Карибджаян	✓ 33	Вали-Агалу	Дзорогах
✓ 9	Александрополь	Лешиншан	✓ 34	Вордик	Вардик
✓ 10	Анкрык	Астхадзор	✓ 35	Ворошюкка	Каличино
✓ 11	Атсукучак	Кучак	✓ 36	Воряк	Алпер
✓ 12	Алиту	Салвард	Г.		
✓ 13	Алгизалар	Чалгы	✓ 37	Гаджи-Байрак	Бахчалар
✓ 14	Алхан	Готик	✓ 38	Гаджи-Кара (Вагарш. р.)	Айгюшат
✓ 15	Арзакнд	Ародж	✓ 39	Галджано	Иргюстан
✓ 16	Арихьяни В.	Маджун В	✓ 40	Галджи-Мухал	Мухал
✓ 17	" М.	" М.	✓ 41	Гаджи-Нисар	Камо
✓ 18	Астаур	Швандзор	✓ 42	Гаджи-Эвнал	Эвнас
✓ 19	Ахкянса (Ба- сиргеч. р.)	Алад	✓ 43	Гасанкенд	Шагни
✓ 20	Ахтахада	Хялаг	✓ 44	Годжук (Камар- лун. р.)	Миртиган
✓ 21	Ахунд-Бозвал	Бзюван	✓ 45	Геджикан	Каджаран
✓ 22	Ачалу	Ачалжур	✓ 46	Гей-Китиса	Калутик
Б.					
✓ 23	Бабахяни (Апарин)	Бужакан	✓ 47	Гел	Личк
✓ 24	Базирхана	Цитакон	✓ 48	Гул	Нер Арешк
✓ 25	Балакенц	Довех	✓ 49	Гусейн-кули Агалу	Нарималу
✓ 26	Ваш-Абарав	Апаран	✓ 50	Гольшюк арм.	Вардагбур
			✓ 51	Гижур	Калер

* Населенные пункты и народонаселение ССР Армении. Издание ЦИК ССР Армении, Ереван, 1936, с. 85-87.

Названия населенных пунктов

№№	Прежнее	Настоящее	№№	Прежнее	Настоящее
	Д.			К.	
✓ 53	Давалу	Арарат	✓ 80	Камшикут	Бокмут
✓ 53	Далыхараба	Азад	✓ 81	Караюмглар II.	Члмшкнд
✓ 54	Даймедаглу	Шрванан	✓ 82	Карагогзали	Бурастан
✓ 55	Далтиардаш	Сарухан	✓ 83	Карадаш	Семжар
✓ 56	Далмхдаш	Цахкар	✓ 84	Карахлис Б.	Кировакан
✓ 57	Далулар	Далар	✓ 85	Карахилгса	Оксаван
✓ 58	Даракенд	Дзорагтох		(Умсан. р.)	
✓ 58	Дарачичаг	Цахдагзор	✓ 86	Карахилгса III	Дзорапшн
✓ 60	Дезги-Айсор	Дезги В.		(дзори)	
✓ 61	Дезги-Арм.	Дезги Н.	✓ 87	Карахилгса тюрк.	Азурки
✓ 62	Дезги-Кюрдкенд	Норашен В	✓ 88	Караюян Б.	Аванлу
✓ 63	Джалал-оглы	Отонпашван		(Басарг. р.)	
✓ 64	Джамалубасан	Азижкенд	✓ 89	Карамамла	Бни-ел
✓ 66	Джафарлу-Гюмгют	Джафарлу	✓ 90	Карапнлутдар	Лусадзор
✓ 66	Джигит-Караюян	Караюян	✓ 91	Карапнлут Н.	Маргун
✓ 67	Джуджмевид	Кизилшыфак	✓ 92	Карапансара	Атарбашан
✓ 68	Донгузян	Зангилдар		(Ахтинск.)	
✓ 69	Дузкенд (Тални.)	Барож	✓ 93	Карапансара	Иджеван
	Е.			(б. Казахск. у.)	
✓ 70	Еленовка	Севан	✓ 94	Карапанк	Шокраван
✓ 71	Еникой	Харков	✓ 95	Каламлу Аралых	Аралых
	З.		✓ 96	Керпалу	Аршалуйс
✓ 72	Заренбил	Заркенд	✓ 97	Кесамамед	Биткиян
✓ 73	Золахач	Золахар	✓ 98	Кетамлу	Карапашан
✓ 74	Зорба	Оорях	✓ 99	Кешиндаг	Далшван
	И.		✓ 100	Кешипверян	Зовашен
✓ 75	Илагчалан	Арташалан	✓ 101	Кешипкенд	
✓ 76	Иля-Карахилгса	Иля		(Апаран. р.)	Гёхарот
✓ 77	Имяталу	Мхчян	✓ 102	Кешипкенд	
✓ 78	Истису кур	Джермук		(Дарал.)	Миколя
✓ 79	Иттран	Гюльстан	✓ 103	Кешипкенд	Карапанк
			✓ 104	Кизилтмшкнл ерм.	Кизилкенд
			✓ 105	Кизилтмшкнл т.	
			✓ 106	Кизилтмшкнл а	
				(Отеп. р.)	Кизилдаг
			✓ 108	Кизилтмшгур	Воскевал
			✓ 107	Кизилгяна (Иот.)	Аоттаберд
			✓ 108	Кизилсаконд	Срашен

Названия населенных пунктов					
№№	Прежнее	Настоящее	№№	Прежнее	Настоящее
✓100	Кир-Бууыт	Алатикан	✓141	Моллалу	Алуталу В.
✓110	Кирбууыт	Алуик	(Март. р.)		
✓111	Кодуханк	Котурбап	✓142	Мулжачая	Эркенаяц
✓112	Койтур			Н.	
	(Даралаг.)	Гетал			
✓118	Колалрак	Цовниар			
✓114	Констияттиновка	Цахладзор	✓148	Надождино	Шоржа
✓116	Корух-Гыноя	Жармер-Опит	✓141	Шикитино	Филоетово
✓118	Котурбулар	Катнагбюр		О.	
✓117	Крдеван	Енокаван			
✓118	Крдикенд	Лернадзор			
✓110	Кулам-Али	Авоостан	✓145	Огруджа	Караман
	Бэован		✓148	Оци-Кышла	Зенстан
✓120	Кулдарыш	Воскетас		П.	
✓121	Кунон	Геташен			
✓122	Курдужуля	Армашир			
✓122	Курумсулу	Достлу	✓147	Панусли	Анд В.
✓124	Кяпачак Б.	Мусаслян	✓148	Пашаканд	Мармарик
✓128	Кярмарх	Советаман		(Ахтын. р.)	
✓128	Кярпичлу	Гахадир	✓149	Пашалу	Азизбеков
✓127	Кяфтарлу	Наятк	✓160	Питис	Джогас
	М.		✓181	Пырлу (Гад- жи Мирзо	Мирзо
✓128	Мазарджук	Шенник	✓182	Ширмалак	Арос
✓129	Малвалан	Малев	✓188	Погосклияса	Шамахан
✓180	Меграб-Киркенд	Норашен Н.	✓184	Полад-Аврум	Полад
✓181	Михайловка			Р.	
	(Ахтын. р.)	Мисхана			
✓132	Михайловка		188	Рахмяткенд	Норашен
	(Дилиж.)	Красносельск		С.	
✓183	Молла-Ахмед	Отлаг			
✓104	» Галгал	Палал			
✓186	» Баязот	Бамбакшат			
✓188	» Гекча	Маражк			
✓137	» Дуроун	Шаумян	✓188	Сатанахеч	Гюней
✓138	» Касум	Зовучи	✓187	Сенджонд	Шуракоши
✓139	» Мус	Мусакан			
✓140	» Эюблу	Эйлу			

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

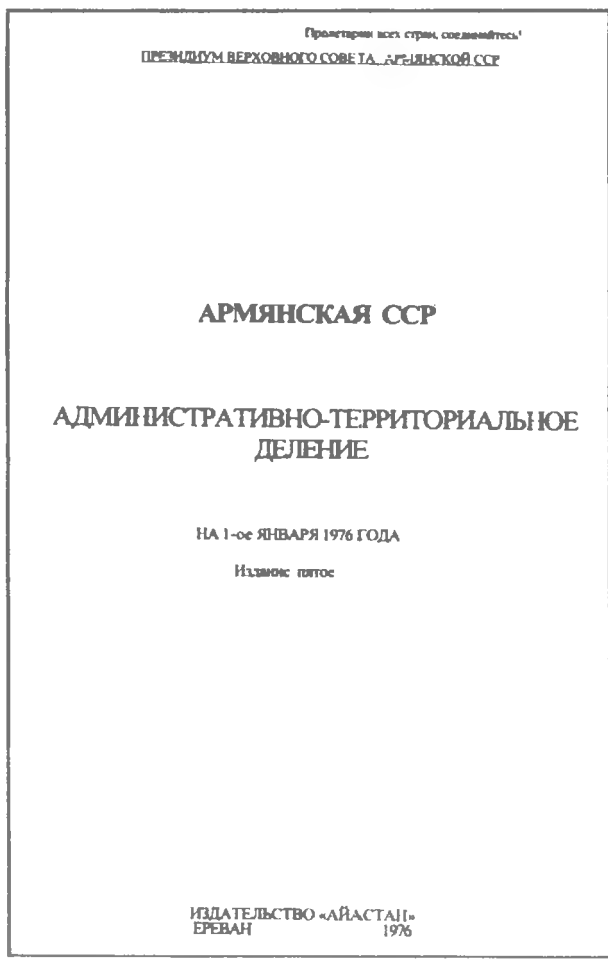
Названия населенных пунктов

№№	Прежнее	Настоящее	№№	Прежнее	Настоящее
✓158	Сеид-Кетявлу	Кетявлу Н.	179	Хачакиниса	Нарос
✓159	Сиркягас	Хдряц	✓180	Хачаларах	Закмат
✓160	Султанабад	Шурабад	✓181	Хачигюх	Дебет
✓161	Султан-Али-Кишлаг	Джанхмад	✓182	Хачндур	Цахкашат
✓162	Султанбек	Барируми	✓183	Хнут-Караторлаг	Караторлаг
✓163	Сутюй-Фонтан	Фонтан	✓184	Хозикенд	Кузюкенд
✓164	Счявлу	Астона		Ч.	
	Т.		✓185	Чанахчи В.	Гортун
			✓186	Чатюрия (Котаялок. р.)	Раздан
✓165	Тамамлу	Бурастая	✓187	Чибухлу	Цовагюх
✓166	Тамджирлу	Мравян	✓188	Чирпили	Джрпал
✓167	Тятюй-Хараба	Бавра		Ш.	
✓168	Толк	Джаршен			
✓169	Тоуккала	Берд			
✓170	Турабханлу	Туроблу	✓189	Ширабад	Паравер
✓171	Тураменлу В.	Анага	✓190	Шхеджи	Шгаршик
✓172	» Н.	Лусаягюх	✓191	Шорлу-Демурчи Б.	Дамурчи Б.
	У.		✓192	» Демурчи М	» М.
			✓193	» Мехмяндар	Мехмяндар
✓173	Улпи-Сарванлар	Сарванлар		З.	
✓174	Удухаллу	Нариманлу	✓194	Эллар-Оюгп	Эллар
	Х.		✓195	Эфенди Н. Баязет. р.)	Норашон
✓175	Хаварадзор	Лусадзор			
✓176	Хараба-Келанлу	Келанлу			
✓177	» Кетявлу	Кетявлу В.			
✓178	Хараба-Сарванлар	Нор-Кохб			

Əlavə 2

Ermənistan SSR-də

dəyişdirilmiş adların əlifba üzrə siyahısı*

* Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1 января 1976 года. Издание пятое. Издательство «Айастан», Ереван, 1976, с. 265-280.

6) АЛФАВИТ ПРЕЖИХ НАИМЕНОВАНИЯ

Прежние наименования	Новое наименование	Равно	Дата указ.
А			
Абдылда (Булаган)	в им. Келдиоба	Маскский	—
✓ Абдылгазу	Вагешен	Мартуниский	3/1—1945
✓ Абдылер	Аисава	Абовянский	4/4—1946
Абдылор	Катичхор	Абовянский	4/4—1946
Абдычузу	Мумурашкен	Маскский	25/5—1967
Абдыли Верин	Абовян	Аргаташский	1/12—1949
Абган Неркин	Арешат	Аргаташский	26/3—1945
✓ Арбулар	Засакхор	Сыктывинский	26/4—1948
Абган Верин	Абган	Ижмавский	25/5—1967
✓ Абджикала Верин	Верин Багдберд	Талинский	12/11—1946
✓ Абджикала Неркин	Неркин Багдберд	Талинский	4/4—1946
✓ Абджарх	Арени	Октябриянский им. Камо	4/4—1946
✓ Абджир	Лича	—	7/12—1945
Абджикский район	Анйкский район	—	12/10—1961
✓ Абджан	Вардзор	Мартуниский	3/7—1968
Абджан	Гарювант	Талинский	12/11—1946
Абджан Верин	Верин Гегашен	Мартуниский	7/12—1945
Абджан Неркин	Неркин Гегашен	Мартуниский	7/12—1945
✓ Абджикова (Пашалу)	Зарган	Амзбекский	6/7—1957
✓ Абдасу	Авгестан	Аргаташский	—
Абдасу	Дочумала	Туманянский	2/2—1963
✓ Абдарбек	Свердзон	Степанаванский	1/6—1940
Абдылу Верин	Цалкуни	Эчмиадзинский	4/4—1946
Абдылу Неркин	Телуги	Эчмиадзинский	4/4—1946
Арнадзор	Ахсентзор	Эчмиадзинский	10/9—1946
✓ Айнази в при Айрумском индустриально-ши- ротельном сельхозе	Давашен	Талинский	19/4—1950
	Птжан	Ноябрьский	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

			Продолжение
Пржнее наименование	Новое наименование	Район	Дата указа
Авеси	Кизилгол	Ехегнадзорский	10/9—1916
✓ Аксибара	Воскепар	Несембералский	—
✓ Альмердский район	Туманянский район	—	12/9—1969
✓ Алатяз	Араган	Талинский	31/7—1950
✓ Алашанса	С.А.ар	Амисский	—
Алчукая	Алачук	г. Дилижан	—
Александровка	Гюмбужанли	Ахурянский	3/1—1935
Александровка	Чкаликка	Севакский	26/8—1946
Александровка	Максим Горький	Степанаванский	23/2—1939
Александровка (Гюмри)	Ленинкан	—	27/1—1924
✓ АмСяклу	Атарбени	Эмигадзисский	4/4—1946
✓ Амриак	Астахадзор	Мартунинский	27—1935
Амчулак	Кучак	Аваранский	3/1—1935
✓ Амлу	Сяварз	Сенакский	3/1—1935
✓ Амчулу	Хиджоруг	Алибабаевский	12/11—1946
✓ Амчулу Перкин	Арцианест	Маругинский	27/9—1968
✓ Амчулу	Спитак	Спитакский	26/9—1919
Амцасаван (Царгалау)	Айгезард	Агаташский	30/12—1957 (1/12—1949)
Арьюс	Арьюс	Сисенинский	3/7—1968
✓ Арзавани	Ераск	Араратский	3/7—1968
✓ Аралых	Еразгетерс	Ахурянский	7/12—1945
✓ Аралых (Усманлу Аралых)	Келанлу Вачи	Эмигадзисский	—
Аралыкка	Арван	Рязанский	—
✓ Арцвали	Беричт	Ахурянский	21/10—1967
✓ Арцвали Мец	Мец Мантам	Арцникский	3/1—1935
✓ Арцвалц Покар	Покар Митлад	Арцникский	3/1—1935
Арцутлу	Туфашен	Агтнинский	31/5—1946
✓ Арцутлу	Тандзуг	Октябрьский	4/4—1945
✓ Арпа	Ареля	Ехегнадзорский	10/9—1946
✓ Арпачай—и пр: ж.-д. станция	Ахуран—и пр: ж.-д. станция	Ахурянский	31/7—1950
Артамат	Всрим Артамат	Арташестский	20/8—1943
Ариц	Гехард	Абовянский	4/4—1946
Астагур	Шавандзор	Мегриский	22/4—1935
✓ Атикел	Агиджадор	Ехегнадзорский	3/7—1968
✓ Атикел	Ашотаван	Сенакский	17/4—1948
✓ Ахцалис	Кршеь	Ахурянский	7/12—1945
✓ Ахцалис	Азат	Варденинский	3/1—1935
✓ Ац	Дзоран	Ацтаракский	1/12—1949

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Продолжение			
Исходное наименование	Новое наименование	Р а й о н	Дата указа
Ахта Мерхан	Раздан	—	30/6—1930
Ахтикский район	Газданский район	—	30/6—1930
Ахума Бзюван	Бзюван	Арташатакский	—
Ацик	и им. Ворошилов	Октябрьякский	24/7—1940
Ачагу	Ачаджур	Иджеванский	—
Аяр	Агаравадзор	Ехегнадзорский	10/9—1946
Б			
✓ Басакши	Бужакан	Апаранский	—
✓ Бабакши	Ахичадзор	Резанский	15/7—1948
✓ Вабурди	Барарашен	Атчиски	3/2—1947
✓ Бадэл	Ехекиут	Октябрьякский	1/4—1946
(Молто Бадал)			—
✓ Баджогчи	Айлаван	Ахурартский	7/2—1945
✓ Базаджух	Аран	Апаранский	15/7—1946
✓ Б. зардган	Дантанков	Амиджий	—
Базлаван	Нор Тохи	Найринский	10/2—1962
(Чатран)			(8/7—1957)
✓ Балаканд	Довех	Октябрьякский	—
Баряга	Ноецберян	Октябрьякский	2/1—1933
✓ Барачар	Вардгисе	Варденинский	11/6—1969
✓ Барарсарский район	Варденинский район	—	1/6—1969
✓ Бахчалар	Багарат	Октябрьякский	3/7—1966
(Гаджа Байран)			(3/1—1935)
✓ Баш Абдран	Апаран	Апаранский	3/1—1935
Башгич	Алуик	Абовянский	4/4—1946
Башгох	Саралавдз	Армянский	31/5—1946
✓ Баш Гарин	Гарин	Абовянский	3/1—1936
✓ Башкенд	Вейташен	Ехегнадзорский	10/9—1946
✓ Башкенд	Гехаркуник	им. Камо	2/5—1946
✓ Башчалу	Биграмли	Арташатакский	1/12—1949
✓ Баяндур	Елагатур	Горисский	1/5—1969
✓ Беджалу	Есстан	Арташатакский	20/8—1945
Бечикд	Мец Парли	Спитякский	—
Евох Везл	Везл	Араратский	4/4—1946
✓ Вирази	Лизиджар	Араратский	3/2—1968
Вилдизал	Барарашен	Арташатакский	20/6—1945
Галер	Шенаван	Апаранский	19/4—1950
✓ Боджуксан	Дзоракан	Амийский	3/1—1935
Боджановла	Норашен	Калчинский	—
Богутлу—и при ж.д. станция	Артем—и при ж.д. станция	Таллинский	31/7—1930
✓ Балдоган	Саржап	Амийский	3/1—1935
✓ Бесхун	Мусакан	Гухатинский	12/11—1940
Божней	Гамзачиния	Гугарский	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

			Прото. жетсе
Эскиге наимсволач	Новге наимсволач	Район	Дата уьтл.
√ Бугдашев	Баграван	Анийский	3/2—1947
√ Бугдашев—и при ж.-д. станция	Баграван—и при ж.-д. станция	Анийский	31/7—1950
В			
Батаршанат	Эчкивалди	—	12/3—1945
Батаршанатский район	Эчкивалдинский район	—	12/3—1945
√ Бала Агалу	Дловалон	Мартунианский	—
Варшан (Варшан)	Джухшен	Спитякский	2/3—1940
Варшанлар	Арсагалат	Эчкивалдинский	4/1—1950
√ Вадикский район	Араратский район	—	15/5—1968
√ Велител	Шамаван	Шахалдинский	1/5—1930
Воронцова	Каландар	Каландарский	3/1—1935
Вювик	Алиер	г. Алиерди	3/1—1935
Воскресенский	Лермонтово	Гутарский	3/7—1911
Г			
√ Гаджикара	Айгелат	Эчкивалдинский	3/1—1935
√ Гаджикара	Мугастан	Эчкивалдинский	3/1—1935
√ Гаджи Мухан	Мухан	или Камо	
√ Гаджи Назар	Камо	Агулский	3/1—1935
√ Гаджи Халил	Цаххаонг	Арагацский	15/7—1946
√ Гасанбел	Шатин	Ескелдзорский	3/1—1935
√ Гетакбач	Кармазюр	Варденинский	12/8—1946
Гелаклу	Мргач	Арташеский	20/3—1945
√ Гелалдара	Гелалзор	Арагацский	1/7—1946
√ Гелалдара	Гелалдир	Арагацский	31/5—1946
√ Гелалдара Неркин	Варденик	Мартунианский	1/12—1945
√ Геллу	Ахунк	Талосский	12/11—1946
√ Гелсубет	Гелсубет	Маенский	1/12—1919
√ Гел4 Елус	Сарагчидж	Спитякский	2/4—1946
√ Гейманлис	Кавутан	Авошский	3/1—1935
√ Гва	Лич	Мартунианский	—
√ Гюран	Гюран	Спитякский	26/4—1946
Гюгер Юс	Пучинно	Степанаванский	14/2—1937
Геташен	Геташат	Арагацский	25/5—1967
(Агджакшилаг)			(21/6—1948)
Геташен (Ачич)	Кираки	Шамаванский	25/5—1967
Гюрдлу	Мугастан	Степанаванский	(3/1—1935)
Гюсвант	Мусалер	Степанаванский	4/4—1946
(и при совете им. Мухомана)		Эчкивалдинский	29/3—1972
(и при совете им. 18 парт. селеда, совет № 3)			(30/12—1957)
Говрат	Геташан	Арагацский	15/7—1946
Гюрдис	Ордис	Авн-Телосский	3/7—1968
и при Гранитном совете	Гранитван	Гутарский	3/7—1968

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

			Продолжение
Пржнее наименование	Новое наименование	Район	Дата указа
√ Багдашен	Баграван	Ани́йский	3/3—1947
√ Багдашен—и при ж.-д. станции	Баграван—и при ж.-д. станции	Ани́йский	31/7—1950
В			
Ваташанат	Эмишадзин	—	12/3—1945
Ваташанатский район	Эмишадзинский район	—	12/3—1945
√ Вали Агалу	Дзювагич	Мартуни́йский	—
Варшик (Вордиан)	Джугашен	Спитя́кский	2/6—1910
Варшавар	Ареванат	Эмишадзинский	4/8—1945
Варшавский район	Арагацский район	—	15/5—1968
√ Велатех	Цхквара	Шамшадзинский	4/5—1940
√ Враншона	Каванис	Каванисский	3/1—1935
Вранш	Ахалер	г. Ахалерди	3/1—1935
Воскресеновца	Лермонтовс	Гугарский	5/7—1911
Г			
√ Гаджикера	Айгешат	Эмишадзинский	3/1—1935
√ Гаджилар	Мргашат	Эмишадзинский	3/1—1935
√ Гаджи Мухан	Мухан	и. Кэмо	—
√ Гаджи Назар	Кэмо	Ахурартский	3/1—1935
√ Гаджи Хачат	Цахкзювент	Арагацский	15/7—1946
√ Гасанкена	Шатич	Басмалларский	3/1—1935
√ Гезабюлач	Карназюр	Варденисский	12/8—1946
Гезакту	Мргашат	Арташата́нский	20/3—1915
√ Гезаллара	Гезалзор	Аванасийский	15/7—1946
√ Гезаллара	Гехадар	Арагацский	31/5—1946
√ Гезаллара Неркин	Вардечки	Мартуни́йский	1/12—1915
Гезалу	Ахунж	Талинский	12/11—1916
Гедлибет	Гедлибет	Масисский	1/12—1919
√ Гех Эхуш	Саралчидж	Спитя́кский	20/4—1946
√ Гейкильс	Капутан	Абовянский	3/1—1935
√ ГФА	Личи	Мартуни́йский	—
√ Гюран	Гюлран	Спитя́кский	26/4—1946
Гетер Рус	Пучкино	Степанаванский	14/2—1937
Геташен (Агмацшмаг)	Геташат	Арташата́нский	25/5—1967
Геташен (Ачмен)	Кпрани	Джугашинский	(21/6—1918)
Гечарлу	Мргашат	—	25/5—1967
Гинсват	Мусалер	Сичемберинский	(3/1—1935)
√ (и при сохэзе и. Микелана, и при сохэзе и. 18 партизана, сохэзе М 3)		Эмшадзинский	4/4—1946
Говат	Гезалис	—	29/3—1972
Гордас	Орджис	—	(20/12—1967)
√ (и при Гранитичи мюде)	Гранитван	Гугарский	15/7—1948
		Амьстедосский	3/7—1968
		Гугарский	3/7—1968

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Президент			
Президент	Номер	Риди	Дата указы
и при Гранитном завезде	Карлов	Туманский	3/7—1968
Гукасы Верия (Кзылкан)	Гукасыя	Гукасынский	12/10—1956 (4/1—1938)
✓ Гусейн Кули Агалу	Наринагалу	Баргемистий	—
Гутликатла:	Оштини	Армянский	10/7—1948
✓ Гумаблу	Дзороглух	Амаранский	15/7—1946
✓ Гулалибулаг Арч.	Вардалхтор	Гукасынский	15/7—1946
✓ Гюльмиджа	Варденис	Амаранский	19/4—1950
✓ Гюралджа	Дараерт	Синтакий	—
✓ Гюрджинел	Торосгох	Гукасынский	29/5—1949
✓ Гюлгум	Геканум	Кифанский	3/7—1968
Гябул	Кануф	Амзбеносский	—
Д			
Давалтинский	—	—	—
Давалтинский	Арагат	Арагатский	10/4—1947
✓ Давогу	Арагат	Арагатский	3/1—1975
✓ Дагарзи	Гетх	Зурунский	7/12—1945
✓ Давалтинлаг	Ахундов	Роданский	4/5—1939
✓ Давогу	Еркин	Чалынский	12/11—1945
✓ Дайдалогу	Ирванца	Кифанский	—
✓ Далакгу	Зованшен	Абовинский	21/8—1948
✓ Даликардин	Сарухан	им. Улю	—
✓ Даликдан	Шикер	Чаруинский	—
✓ Далулар	Далар	Анталатский	3/1—1935
Дорбас	Дорбас	Сменачский	10/9—1946
✓ Дзорогу	Сарагох	Гукасынский	12/11—1946
(Даркей)	—	—	—
✓ Даркенд	Дзорогу	Гугарский	—
✓ Дауачилаг	Кяхлягзор	Рахманский	—
✓ Дарбанд	Кариракар	Азуринский	26/4—1918
✓ Дашкала	Караберд	Амийский	3/7—1947
✓ Дашлу	Дашкала	Арагатский	3/7—1968
Дени Абулмиски	Дени	Арташатский	19/4—1950
(Нерим Дени)	—	—	—
Дени Аисер	Дени Верия	Арташатский	3/1—1935
Ребеташен	Баргастас	Нисиберанский	23/2—1972 (18/6—1961)
(Ямбалу)	—	—	—
Джабачалу	Джрасонт	Масисский	27/2—1960
Джизаб	Джордзор	Амасийский	26/4—1946
✓ Джизабале	Степанаван	—	—
✓ Джизачулу Меп	Алагуз	Арагацкий	4/1—1938
✓ Джизачмед	Гюманли	Ворденинский	3/7—1969
(Султан Али Кн. аг.)	—	—	—
✓ Джанги	Варзобтур	Арагацкий	19/4—1950
Джортедж	Кубышево	г. Дашк.	2/3—1940
✓ Джифарлат	Атгвад	Масисский	4/4—1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Prejuz kəllətoğruca	İvanı mıllətoğruca	Rəyon	Ləvə uzadı
✓ Дифаралат	Геташен	Октембергский	4/4—1946
✓ Дуджмаккад	Кизилшафан	Калининский	3/1—1935
✓ Дудж	Артава	Азнабаковский	19/4—1950
✓ Дуджизор	Тумчиня	Тумчинский	4/7—1951
✓ Дуррилар	Кариут	Ахуринский	26/4—1946
✓ Дурт, зин	Зангилар	Мистский	3/1—1938
✓ Дусьул	Калачу:	Арташестский	20/8—1945
✓ Душкеня	Ахурин	Ахуринский	7/5—1945
✓ Думесла	Барам	Талынский	3/1—1935
✓ Думесди: кий район	Ахуринский район	—	7/12—1945
✓ Думдараба	Арташеш	Гухтевинский	12/11—1941
2			
✓ Екалтар	Арешнат	Арташестский	15/7—1946
✓ Екагола	Котай:	Азнабаковский	31/7—1965
✓ Есновока	Севоп	—	3/1—1938
✓ Ен: иджя	Гандзак	Елен: адзорский	10/3—1946
✓ Еннеп	Уарюп	Анчиский	
✓ Еннеп (Гореван)	Гороган	Ардараковский	3/7—1968
✓ Еришат: иб	Бириван	Горский	14/4—1946
✓ Ешил	Калачу: адзор	Талынский	1/6—1946
3			
✓ Зегату: Йералд	Цовак	Варденинский	12/6—1946
✓ Зермбал	Зермалд	Варденинский	3/1—1975
✓ Зейра	Дагид: Вех	Караисский	22/6—1949
✓ Зейран (Кешим: иран)	Урмаландж	Ар: ретский	21/10—1957 (3/1—1935)
✓ Зованеш	Ланджизат	Арташестский	21/10—1967 (2/3—1960)
✓ Зованеш (Джизмат: у)			20/8—1945
✓ Зоврабу	Мргачуш	Ар: ашестский	—
✓ Зол: совока	Алэхум	Варденинский	—
✓ Зовалат	Зованар	Марту: шестский	3/1—1935
✓ Зорба	Сор: х	Талынский	3/1—1935
✓ Зорба: и и: яри: совока и: ир: ич	Зовуш	Наиринский	4/4—1972
И			
✓ Идрару	Пшотаван	Октембергский	10/4—1947
✓ Идралм	Чаб: баган	Азнабаковский	26/4—1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Eski ad kənd adı	Yeni ad	Rəy	Tarix
✓ Иланчалан	Арташман	Аштаракский	—
Иль Каракан	Ильа	Амисский	—
Ильа	Ильа	Джуринский	26/4—1916
✓ Иланба	Мхчи	Арташакский	3/1—1935
Иланшалу	Туджур	Апаранский	19/4—1950
Ирлу	Саратак	Арташакский	1,6—1910
✓ Иран	Аштарут	Аштаракский	1/12—1949
Инакту	и при совхозе	Масисский	4/4—1946
Илак	Ильа	—	—
(Элак)	Ильа	Атабеговский	3/1—1935
Итраи	Ильа	—	—
К			
Камаран	Каджаран	Кафанский	4/7—1951
✓ Кадар	Ланджанист	Арабатский	3/1—1958
Кезан	Мегреш	Арташакский	31/5—1946
Кезрапат	Исакли	—	30,6—1915
✓ Кезафар	Артан	Апаранский	10,9—1910
Кезра	Гуканян	Масисский	1/12—1949
✓ Келтакчи	Арташ	Спитакский	26/4—1946
✓ Кемару	Арташ	Арташакский	4,9—1945
✓ Кемару	Мецамор	Эмиздзасский	15,7—1945
✓ Келджен	Арташакский	—	4/9—1945
Кемару	Район	—	3/1—1935
✓ Кемару	Ехелу	Гутанский	3/1—1935
Кемару	Кемару	Ердженский	12,8—1946
Кемару Верин	Мармашен	Ахурянский	26/4—1946
Кемару Нерин	Ваграмберд	Ахурянский	26/4—1946
Кемару	Гусанян	Амисский	3,2—1947
✓ Карабахлар	—	—	—
Нерин	Чиманкенд	Араратский	—
Карабах	Хикон	Спитакский	26/4—1946
✓ Карабулт	Гриджатан	Апаранский	15,7—1946
Карабултская	—	—	—
Карабултская	Карабулт	Амисский	—
✓ Карабулт	Саджар	Ильа	—
Карабулт	Арагол	Нагрибский	4/4—1945
✓ Карабулт	Севобуд	Абелесский	21/6—1948
Карабулт	Арташ	Апаранский	19/4—1951
Карабулт	Курджан	—	3/1—1935
Карабулт	Азат	Ахурянский	7/12—1945
Карабулт	Азат	Ахурянский	3/1—1935
Карабулт	Дюршян	Гуканский	3/1—1935
Карабулт	Верин Сасунян	Уланский	12/1—1946

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Продолжение			
Презиенте мамлюкөөнүнө	Ново мамлюкөөнүнө	Район	Дата уюла
✓ Каракойназ	Неркин Сасунстан	Талицкий	19/11-1946
✓ Неркин	Азизлу	Варденисский	3/1-1933
✓ Караман Меш	Гетан	Талицкий	12/11-1948
✓ Каракуюл	Гетан	Талицкий	12/11-1948
✓ Ходжулу - 1991 ж. - 2. станица	Гетан	Талицкий	31/7-1950
✓ Караз	Каттазизур	Саятский	26/4-1946
✓ Карамхад	Мегришат	Амзский	26/4-1946
✓ Карамхад	Еш-Ел	Амзский	3/1-1933
✓ Карамхад	Луцатих	Амзский	10/9-1948
✓ Карамхад	Геловит	Мартунский	3/7-1950
✓ Карачлук	Мартун	Амзский	—
✓ Неркин	Азизлу	Амзский	2/5-1939
✓ Карамхад	Ишман	—	—
✓ Карамхад	Анкашан	Эчмизинский	25/5-1967
✓ Карамхад	Карлерт	Галгский	21/1-1963
✓ Карамхад (Карамхад - 1991 ж. - 2. станица)			(31/7-1950)
✓ Карамхад Верин	Джарат	Эчмизинский	4/1-1946
✓ Карамхад Неркин	Араке	Эчмизинский	15/7-1946
✓ Карамхад	Гетан	Армянский	1/6-1946
✓ Карамхад	Лерман	Саятский	26/4-1946
✓ Карамхад	Варамат	Араарский	10/2-1948
✓ Карамхад	Арману	Эчмизинский	3, 1-1933
✓ Карамхад	Ватан	и. Камы	—
✓ Карамхад	Курман	Амзский	—
✓ Карамхад	Кети	Эчмизинский	26/4-1946
✓ Карамхад	Гетан	Армянский	21/3-1948
✓ Карамхад	Геларот	Араарский	7/1-1933
✓ Карамхад	Шеман	Саятский	26/4-1946
✓ Карамхад	Чаман	Варденисский	24/7-1946
✓ Карамхад	Камдан	Калинский	3/1-1933
✓ Карамхад	Карман	Гуканский	3/1-1933
✓ Карамхад	Восман	Аштарский	3/1-1933
✓ Карамхад	Сраман	Кафский	—
✓ Карамхад	Арич	Араарский	31/5-1946
✓ Карамхад	Карман	Талицкий	12/11-1946
✓ Карамхад	Ануик	Варденисский	3/1-1933
✓ Карамхад	Хабард	Араарский	15/7-1946
✓ Карамхад	Сусер	Калинский	12/11-1946
✓ Карамхад (Котурман)	Гадхал	Эчмизинский	—

İrəvanın əvvəlki adları	Yeni adları	Rəyon	Quraşdırılma tarixi
✓ Koyçur	Getan	Ələznadzorskiy	3/1—1935
✓ Kollatseren	Antaranut	Gutaşinskiy	10/9—1948
✓ Kollatçyan	Çovınar	Martuniyanskiy	3/1—1935
✓ Kollatirət	Şirak	Axturinskiy	2/3—1940
✓ Kollatçinskiy raيون	Абовицкий район	—	2/10—1961
✓ Kollatex	İşaağışavan	Novobirjanskiy	15/6—1964
✓ Kollatburulax	Katnaşxor	Stepanavaninskiy	3/1—1935
✓ Kollatavan	Əvənzər	Ağstafinskiy	19/4—1950
✓ Kollatavan	Elovanan	İndzavantskiy	2/1—1935
✓ Kollatavan	Lerniçyan	Kəfənskiy	—
✓ Kollatavan	Ağşən	Oktemberianskiy	18/4—1950
✓ Kollatavan Verin	Bivənzavan	Artaşinskiy	20/8—1945
✓ Kollatavan Nerin (Kollatavan)	Dzintrov	Artaşanskiy	1/12—1940
✓ Kollatavan	Karınçyan	im. Kəç	1/6—1940
✓ Kollatavan	Ağstaf	Şamşadinskiy	4/5—1938
✓ Kollatavan	Vosqıtac	Tatvanskiy	3/1—1935
✓ Kollatavan	Spac-arşi	Artaşanskiy	31/5—1945
✓ Kollatavan	Kollat	Guxağışinskiy	12/11—1945
✓ Kollatavan Verin	Norışen	Artaşanskiy	—
✓ Kollatavan	Zolozərbər	Ələznadzorskiy	16/9—1946
✓ Kollatavan	Arçavan	Oktemberianskiy	3/1—1935
✓ Kollatavan	Erastavan	Oktemberianskiy	19/4—1950
✓ Kollatavan	Lostav	Novobirjanskiy	—
✓ Kollatavan	Kəçut	Azərbaycan	12/11—1945
✓ Kollatavan	Lavndaxçyan	im. Kəç	15/4—1950
✓ Kollatavan	Pavni	Axturinskiy	—
✓ Kollatavan	Şenavən	Oktemberianskiy	4/4—1946
✓ Kollatavan	Norışen	Ağstafinskiy	3/2—1947
✓ Kollatavan	Muscələn	Artaşanskiy	3/1—1935
✓ Kollatavan	Ovət	Axturinskiy	7/12—1945
✓ Kollatavan	Sovetavan	Oktemberianskiy	2/1—1935
✓ Kollatavan	Çavuşen	im. Kəç	2/3—1940
✓ Kollatavan	Şəfək	Ərçevantskiy	2/5—1967
✓ Kollatavan	Gəzənd	Ağstafinskiy	3/1—1935
✓ Kollatavan	Lerniçyan	Martuniyanskiy	7/12—1945
✓ L Lalavan (Axtavan)	Lalavan	İndzavantskiy	—
✓ Lalavanın son adları Lalavan	Lalavan	Oktemberianskiy	—
✓ Lalavanın (Lalavanın)	Pogranışen	Axturinskiy	21/10—1957
✓ Lalavanın (Lalavanın)	Lalavan	—	19/4—1946
✓ Lalavanın (Lalavanın)	Lalavan	—	21/10—1967
✓ Lalavanın (Lalavanın)	Lalavan	Guxağışanskiy	(.2/11—1916)

Примечание			
Презенте малален повинти.	Нова малаленование	Работ	Дата урале
Лусаван Лусакерт (Арвавар)	Черенцели Ниван	Разданский Аргаватский	28/9—1967 21/10—1967 (20/8—1945)
М			
Мала	Моварот	Ахтаранский	1/12—1940
✓ Маламуджук	Мечаме	Аргинский	23—1940
✓ Мазра	Баравави	Сисакский	10/9—1946
Макаршан (Геджикара)	Лердаван	Гугарский	25/5—1957 (1/3—1940)
✓ Малазар	Спазари	Сисакский	4/5—1930
Мавес	Алверди	--	--
Мастара	Лаларти	Талинский	21/1—1965
✓ Масурду	Айгенет	Аргаватский	1/12—1949
Махсуду	Чайкенд	Кафанский	1/6—1940
Мачдал	Нор Капи	Аргинский	1/6—1940
Мгуб	Балонит	Абовинский	26/12—1968
✓ Метрабу	Вардакен	Аргаватский	20/8—1945
✓ Мегрибак	Катинтор	Талинский	19/4—1960
Мелкигоч	Шахаван	Иджалинский	2/3—1940
✓ Меликчед	Мелхитох	Аргаватский	15/7—1946
Микони (Кешинкенд)	Екегалзор	Екегалзорский	6/12—1957 (3/1—1935)
Микониский район (Кешинкендский район)	Екегалзорский район	--	6/12—1957 (3/1—1935)
✓ Мислана (Микайлови)	Ачезан	Ботузачский	1/12—1940
Михайлово (Каринт Гип)	Костаносельск	Костаносельский	--
Могес	Кашут	Кафанский	29/5—1949
✓ Мала Билет	Бамбикашат	Стефановский	3/1—1935
✓ Мала Гелен	Марали	Айский	3/1—1936
✓ Мала Дурсун	Шаули	Эчмиадзинский	--
✓ Мала Дюбу	Эзу	Кяпизинский	--
Морут	Ахачтор (Неркиш Агдан)	Иджеванский	11/11—1970 (25/5—1967)
Му. иду	Мутан	Аргаватский	20/8—1946
✓ Му. джухи	Цилар	Аргаватский	15/7—1946
Мурад Гана	Кинасраван	Мариинский	15/8—1904
✓ Муслим Мисирчян (Мала Муса)	Воскеак	Ахуралский	26/1—1946
✓ Муслугли	Лопджак	Айский	-- 3/2—1947

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Президент			
Престол	Човек	Район	Дата ұқса
И			
Идеждило	Шоржа	Красногелский	—
Икингиле	Филетово	Гугарский	3/1—1935
Икильсика	Джабер	Аблатский	21/8—1948
Икиллеика	Киров	Степанавист. ай	27/12—1939
Иор Билжет (Кивар)	Камо	—	13/4—1959
Иор Билжетский район	район им. Камо	—	18/1—1950
Иор Джамес	Джамес	Артаматский	19/4—1950
Иор Куч (Харбер)	Иор Харбер	Масинский	31/7—1973 (4/7—1938)
Иунарэси	Советский	Ормонкандзен- ский район	г. Ереван
О			
✓ Овадара	Овадара	Степанавистский	19/4—1950
Оват (Доматирма)	Игитали	Аларский	21/10—1967 (1/7—1946)
✓ Огузда	Кариман	Вордженский	—
✓ Огурбеклу	Вержануш	Артаматский	20/7—1945
✓ Оджамули	Арапи	Ахуралский	26/4—1946
✓ Окут (Узуртала)	Айгемат	Иджеванский	12/7—1909 (25/9—1907)
✓ Ордулу	Лилелет	Сованский	25/4—1938
✓ Ортакенд	Галатюр	Егегнодзорский	10/9—1946
✓ Ортакимс	Мажан	Ахуринский	26/4—1930
Ортакимса — и при м.д. став- ил.	Мажан — и ж.д. ставил:	Ахуринский	31/7—1930
П			
Парин. Покр	Акушачи	Артинский	7/5—1969
Парин: (Хачиниша)	Нагалетаван	Артинский	30/1—1961 13/1—1933
Пачриалч	Велькат	Аштаракский	1/12—1949
✓ Пашакенд	Мирчарж	Раватский	3/1—1935
Пашас	Дикогол	Иджеванский	—
✓ Пачриалчак	Арег	Талезский	2/1—1955
Партикан Берин	Шахасар	Талезский	2/3—1919
Партикан Мерши	Дзоратих	Талезский	2/3—1940
Пашронал	Кубышев	Степанавистский	4/5—1939
Пашал Адрун	Пашал	Иджеванский	—
Пашаг	Айгедзор	Мегринский	—

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Всего уничтожено	Новое наименование	Рабон	Дата убийства
Р			
Рабон (Чатран)	Гезашен	Абовский	21/10—1967 (2/1—1933)
Рабон	Датван	Гезашенский	25/5—1967
✓Рабон	Агаван	Арагетский	4/4—1948
Рабон	Эрданис	Красносельский	—
С			
Сабон	Чалон	Туманский	22/2—1930
Сабон	Сарван	Спехский	10/9—1946
Сабон	Чалон	Лавранский	1/8—1940
✓Сабон	Сарван	Лавранский	12/11—1946
Сабон	Октембер	Октемберский	3/1—1935
✓Сабон	Октембер	—	2/3—1935
Сабон	Айхасар	Артаский	15/7—1948
Сабон	Аюш	Эрданисский	3/1—1945
✓Сабон	Нораван	Лавранский	15/7—1946
Сабон	Туман	Агаветский	3/2—1947
Сабон	Агарак	Нагашенский	2/5—1967
Сабон	Хирак	К.Фанский	—
Сабон	Сисак	Сисакский	2/3—1940
Сабон	Агаван	Сисакский	2/2—1940
Сабон № 2	и им. Карак	Арагетский	22/10—1930
Сабон № 3	и им. Жалован	Октемберский	18/7—1933
Сабон № 3	и им. Сисак	Сентемберский	4/4—1946
и им. Сисак	и им. Сисак и им. Даринского	Октемберский	—
и им. Сисак	Мраш	Мрашский	15/8—1964
и им. Сисак	Тирван	Тирванский	15/8—1964
и им. Сисак	Сасун	Аштаракский	21/8—1964
и им. Сисак	Касак	Наварский	11/11—1970
и им. Сисак	Нор Ерки	Чалонский	2/11—1966
и им. Сисак	Туман	Эрданисский	30/12—1967

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Презентное наименование	Исходное наименование	Район	Дата указа
в при 2-ом участке совхоза им. Жданова	в при 2-ом участке совхоза «Мансино»	Октябрьский	—
в при совхозе им. Микояна (Совхоз № 3)	Лукашин	Октябрьский	30/12—1957
в при совхозе им. Микояна (в при совхозе им. XVIII партсъезда, совхоз № 3, Гиневет)	Мусалер	Эчмиадзинский	30/12—1957 (29/3—1971)
в при совхозе им. Саядларина	Сурчаван	Арабатский	—
в при совхозе им. Туманяна	Адавах	Ноябрьский	—
✓Согиязу	Саркяллар	Анииский	2/5—1946
Сойдза	Азизбеков	Азизбековский	2/10—1946
✓Согияру	Айргяги	Артекский	31/5—1946
Спитак	Легранья	Спитакский	15/4—1959
Срмгях	Срмгях	Иджеванский	10/5—1951
в им. Сталина	в при совхозе № 6	Октябрьский	—
✓Султанбад	Шуробад	Амасийский	—
✓Султанбек	Барарузи	Азизбековский	3/1—1935
✓Сусуз	Цаманасар	Талинский	2/11—1945
Сухой Чентин	Фотган	Разданский	2/5—1935
✓Сыклу	Антоян	Талинский	3/1—1945
1			
✓Таваншамшлаг	Ширванли	Анииский	19/4—1950
Тамалюк	Адыган	Масиский	10/9—1970
Тавегюк	Нор Гюк	Абовянский	4/4—1946
Тавегюк (Таванкен)	Тавшут	Гукачванский	21/10—1967
Тавегюк	Тасик	Саснаский	3/7—1968
✓Тавегрух	Мечетлик	Разданский	31/5—1946
Тегич	Вазмактор	Аштаранский	1/12—1949
✓Тавегру	Цачлашен	Апаранский	19/4—1950
✓Талибова	Лукасерг	Артекский	15/7—1948
Талиш	Арут	Аштаранский	11/11—1970
✓Таманлу (Кавгамангалу)	Бурастан	Дзержинский	—
Танджару	Мраван	Апаранский	3/1—1935
✓Тавадзи	Айкерт	Октябрьский	4/4—1946
✓Тавадлах	Аревин	Ахурянский	7/12—1946
Таджрабак	Гюроактор	Абовянский	4/4—1946
Терл	Сараван	Азизбековский	27/2—1949

Vandalizm: Tarixi adlara qarşı soyqırımı

Присоединенные территории	Новые населенные пункты	Район	Дата указа
Тятой Хараба	Бора	Гумисский	—
√ Тоумукли	Бора	Шамшахский	—
Ток	Верин Диромен	Масисский	—
√ Томагуч	Вардакар	Артинский	31/5—1946
√ Томертам—э ард ж.э. станция	Вардакар—э ард ж.э. станция	Ахтисский	31/7—1950
√ Томерди	Ахит	Астуринский	7/12—1945
√ Торта-кал:	Хлабурд	Алматский	1/12—1943
Тортли	Антарашат	Кефликский	29/6—1949
Тосиналы	Масис	Артинский	30/7—1945
√ Тузма	Сараланд	Нерзинский	6/4—1946
Тушани	Док	Туманаский	19/9—1949
(Док)			(27/12—1938)
√ Туркисли Верин	Алаг	Экеназский	3/1—1935
√ Туркисли Нертин	Лусин	Экеназский	3/1—1935
У			
√ Ур-Узундизин кал мана	Кам	Иджисский	25/5—1951
√ Узулар	Одлу	Туманаский	30/9—1947
√ Узумба	Аргавел	Октемберянский	10/4—1947
Удун Сараллар	Сараллар	Масисский	—
√ Удунду-э ард ж.э. станция	Масис	Масисский	31/7—1950
Урут	Вороган	Семизский	3/7—1948
●			
√ Фертентан инюкюн эвеле	Айена	Шамшахский	30/12—1944
Х			
Халаризур (Карамузлар)	Лусавор	Иджисский	3/1—1935
Хандукуч	Геладаре	Гумисский	1/6—1940
Хачардж	Закмет	Масисский	3/1—1935
Хачарак (Сачату)	Хачарак	Иджисский	—
Хачинот	Лебет	Гумисский	3/1—1935
Хачинур	Цахават	Туманаский	3/1—1938
Хачинбу	Фрамдат	Октемберянский	25/5—1947
Хинаур	Араган	Экеназский	6/4—1946
Хастат (Ахканиш)	Лаврастан	Кефликский	8—12/6
Холчин	Кузунд	Ахтисский	—

Продолжение			
Прежнее наименование	Новое наименование	Район	Дата указа
Ц			
Цахалшен (Карадаглы)	Мугшет	Арташатакский	21/10 - 1957 (20/8 - 1945)
Цахалшен (Карахачи)	Сизвет	Гукасиенский	21/10 - 1967 (18/11 - 1946)
Цахалшен (Ахалбек)	Цахалбер	Синтакский	22/10 - 1957 (4/3 - 1939)
Ч			
✓ Чангичи	Светашен	Арабатский	10/9 - 1948
✓ Чабутал	Лозангох	Севастский	3/1 - 1945
✓ Чабучи	Варавашер	Октябрьский, Ч	4/4 - 1946
✓ Чаджиди	Ахалван	Арташатакский	20/8 - 1945
✓ Чаркхлар	Цокамар	Гукасиенский	12/11 - 1946
✓ Чаркх	Ва, сер	Севастский	26/4 - 1946
✓ Чифтали	Зуфгхлар	Гукасиенский	12/11 - 1946
✓ Чюзи	Бечидили	Ахурский	7/12 - 1945
✓ Чоурд Гюх	Кохирани	Арташатакский	--
✓ Чоурд Гюх	Алгчак	Шаруменский район г. Ереван	16/4 - 1947
✓ Чхур	Сарача	Синтакский	26/4 - 1945
✓ Чрели	Джрарат	Ахурский	7/12 - 1945
Ш			
Шаб	Мавковский	Абовский	1/4 - 1940
Шабрут	Угаверт	Октябрьский	3/7 - 1968
✓ Шабели	Валгия	Гугарский	10/4 - 1947
✓ Шабалу	Шабел	Арабатский	3/7 - 1946
Шабур Мец	Налбондзи	Октябрьский, Ч	19/4 - 1950
Шабур Поур	Нер Аратак	Октябрьский	3/7 - 1968
Шабур	Сегимови	Севастский	26/4 - 1946
Шабатаг	Лохашен	Синтакский	2/2 - 1940
✓ Шабарад	П. рунар	Земледельский	--
✓ Шабранч	Визенут	Арабатский	15/7 - 1946
✓ Шабачжур	Дерманет	Артский	15/7 - 1945
✓ Шаблар	Лохкерт	Арабатский	26/12 - 1958
✓ Шаблар	Каличакбаш	Синтакский	9/3 - 1940
Шабале Мец	Мец Сепсар	Гукасиенский	12/11 - 1945
Шабатана Поур	Поур Сепсар	Гукасиенский	12/11 - 1945
Шору Демурчи Шора	Шору	Масисский	--
Шору Демурчи Поур	Демурчи	Масисский	3/1 - 1935
Шору Мехманлар	Мехманлар	Масисский	9/1 - 1935
Шордж	Шаретч	Улькенский	2/1 - 1935

Продолжение			
Прежнее наименование	Новое наименование	Район	Дата указа
Э			
✓ Эджилар и при экспериментальной базе института авиорадарства	Арзан	Октябрьский	10/4—1947
✓ Элар Элар Оюги	Меңляван Абоган	Эрмеклинский	27/1—1948 12/10—1961
Эрдюги	Эман	Амгайский	—
Эфеда	Елөгис	Ехемчдорский	10/9—1946
Эфеда	Норшан	Сельский 2	4/1—1938
Эфирион-мичов-мичби-га	Фарахур	Сптакский	26/4—1948
(и три самолета «Грань»)	Нор Кес-рэн	Октябрьский	14/1—1980
Ю			
Юба	Ш-уни	Арташатский	19/4—1950
Я			
✓ Ягублу	Мегрут	Гугарский	1/7—1946
✓ Яджи	Горис	Горисский	2/7—1968
✓ Яман-жалу	Лехрут	Арташатский	25/5—1967
✓ Ярулу	Ливан	Варденинский	25/5—1967
✓ Ясуа	Очин	Ачухский	7/12—1946

Əlavə 3

Ermənistan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin
3 aprel 1991-ci il tarixli fərmanı ilə adları dəyişdirilmiş yaşayış
məntəqələrinin siyahısı

Ağbaba (Amasiya) rayonu

1. Oxçoğlu - Voxçi
2. Əzizbəyov - Areqnadem
3. Baytar - Hovtun
4. Düzkənd - Alvar
5. Qoncalı - Zarişat
6. Göllü - Ardenis
7. Qarabulaq - Şağik
8. Çaxmaq - Kamxut
9. Çaybasar - Aravet
10. Yenyol - Ağvorik
11. İbiş - Yerizak
12. Çivinli - Yeğnacur
13. Öksüz - Darik
14. Balıqlı – Zorakert

İcevan (Karvansara) rayonu

1. Səməd Vurğun - Hovk
2. Salah-Hakanavank
3. Polad – Xaçardzan
4. Ağkilsə - Cermakavan
5. Çicəkbulaq - Geğatap

Vedi (Ararat) rayonu

1. Şirazlı - Vosketap
2. Yengicə - Sisavan
3. Xalisa - Noyakert
4. Şidli - Yeğeknavan

Əştərək rayonu

Nəziravan - Kazaravan

Basarkeçər (Vardenis) rayonu

1. Günəşli - Kutakan
2. Qızılkənd - Çapatağ
3. Dərə - Daranak
4. Şişqaya - Qukariç
5. Böyük Məzrə - Mec Masrik
6. Kiçik Məzrə - Pokr Masrik
7. Bahar - Arpunk
8. Sovetkənd - Kağakn
9. Yenikənd - Tretuk
10. Nərimanlı - Şatvan
11. Əzizli - Norabak
12. Sarıyaqub - Cağaçacor
13. Qayabaşı - Qeğamabok
14. Qoşabulaq - Şadcrek
15. Daşkənd - Hayrk
16. Subatan - Qexakar
17. Güney - Arequni
18. Şəfəq - Vanevan
19. Zod - Sotk
20. Zərkənd - Kut

Kəvər (Kamo (Kəvər)) rayonu

Ağqala - Berdunk

Kotayk rayonu

Bağçılıq - Verin Ptğxni

Sisyan rayonu

1. Comərdli - Tanahat
2. Ağudi - Aqitu
3. Uz – Uyc

Kalinino (Taşir) rayonu

1. Evli - Coramut
2. Dəmirçilər - Qoqavan
3. Qızıldaş - Aruni

4. Sarıyar - Apaven
5. Soyuqbulaq - Paqaxpyur
6. Qaraqala - Noramut
7. Qaraisə - Meqohovit

Krasnoselo rayonu

1. Krasnoselo qəs. - Çəmbərək
2. Ağbulaq - Ağperek
3. Toxluca - Draxtik
4. Gölkənd - Ayqut
5. Çaykənd - Dprabak
6. Əmirxeyir - Kalavan
7. Bəryabad - Barepat
8. Qaraqaya - Coravank
9. Meşəkənd - Antaraqəğ

Zəngibasər (Masis) rayonu

1. Zəngilər - Zorak
2. Sarvanlar - Sis
3. Kalinin qəs. - Noramarq
4. Dostluq - Ayanist
5. Dəmirçi - Darbnik
6. Zəhmət - Xaçpar

Hrazdan rayonu

1. Gümüş - Karenis
2. Təkəli - Hartavaz

Qafan rayonu

1. Acıbac - Adjabac
2. Bəydaş - Xorcor
3. Kərd - Kard
4. Qaraçimən - Ditsmayri
5. Qovşut - Kavçut
6. Aşağı Pürülü – Qexanavank
7. Şabadin – Yexeq

Qukark rayonu

1. Gözəldərə - Aznavadcor

Yeğeqnadzor (Keşişkənd) rayonu

1. Ələyəz - Yexeqis
2. Qovuşuq - Yermon
3. Qızılgül - Arates
4. Gülüdüz - Vardahovit

Əzizbəyov (Vayk) rayonu

1. Gomur – Qomk
2. Zeytə - Zedea
3. Gülüstan – Nor Aznaberd
4. Köçbək – Yeğedzor
5. Çaykənd - Gedik

Əlavə 4

**Ermənistan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 8 avqust
1991-ci il tarixli fərmanı ilə adları dəyişdirilmiş yaşayış
məntəqələrinin siyahısı**

Amasiya rayonu

1. Güllücə - Tsaxkut
2. Təpəköy – Berdaşen
3. Quzükənd – Qarnariç
4. Ellər – Lorasar
5. Şurabad – Pağakn

Vardenis (Basarkeçər) rayonu

Şişqaya (Qukariç) - Geğamasar

Yeğeqnadzor (Keşişkənd) rayonu

Qabaxlı - QoxtAni (Ağin)k

Kamo (Kəvər) adına (Kəvər) rayonu

1. Nərədüz – Noratus
2. Əyrivəng – Hayravank

Sisyan rayonu

1. Vağudi – Vağadin
2. Qızılşəfəq - Torunik
3. Murxuz – Tsquni

Spitak (Hamamlı) rayonu

Saral – Nor Xaçakap

Stepanavan (Cəlaloğlu) rayonu

1. Gərgər – Qarqar

Kalinino (Taşır) rayonu

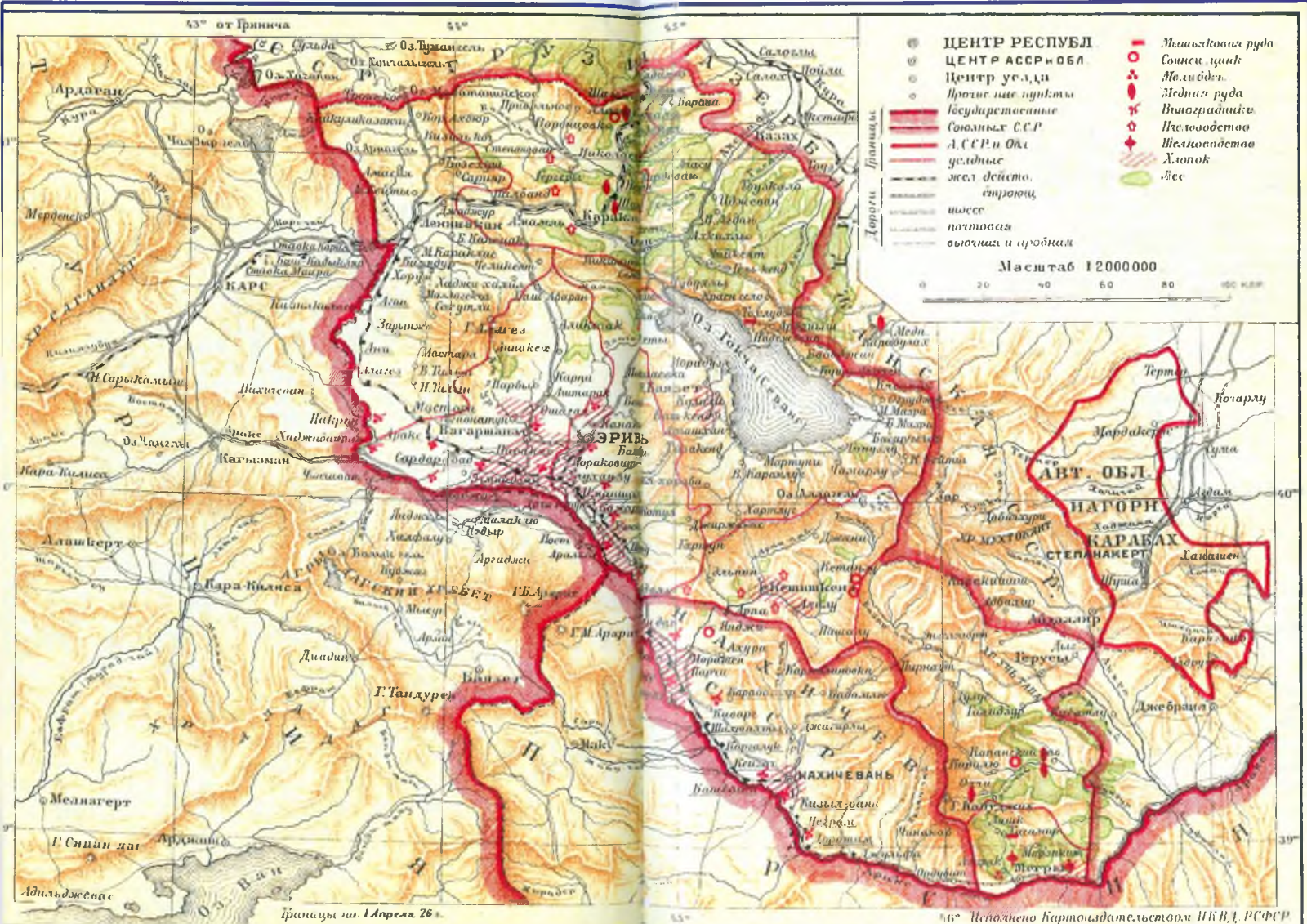
1. İlməzli – Daşdadem
2. Qızılşəfəq – Cunaşoğ

İrəvan quberniyasının xəritəsi. 1903-cü il.

Tarixi Azərbaycan ərazisində yaradılan

Ermənistan SSR-in xəritəsi. 1926-cı il.

Ермәнистан ССР-ин районлар үзрә инзибати-әрази хәритәси

**Tarixi Azərbaycan ərazisi – indiki
Ermənistan Respublikasının vilayət bölgüsü üzrə müasir
inzibati xəritəsi**

Ց Ո Ւ Ց Ա Կ*

ZUWAWAUNY UNO. HOPZ. ZUNRUWESNOTHOSUN FULYAVLUSRETR' ZELUΦO
 HOTHOSNOTHOS OT HOPZRTUSWASNOTHUS ZESN ΦOΦOYUWUW UNOTHUNETR

Բ Ն Ա Կ Ա Վ Ա Յ Ր Ե Ի Ի Ա Ն Ո Ւ Ն Ն Ե Ր Ը

Ն.Ն	Նախկին	Ներկա	Ն.Ն	Նախկին	Ներկա
	Ա.		80	Բողիզիզ	Համադայիան
1	Ալաֆիլիան	Բայրար	81	Բողաղյանան	Ջորակապ
2	Ալեհամայրապու	Լեմինական		Փ.	
3	Ալեհամայրավիա (Լեմին. 2.)	Ղարիբամյան	82	Գեբաման	Փայտանց
4	Ալիու	Սալվարդ	83	Գյուլուր	Կալիք
5	Ալիխան	Գեռիկ	84	Գյուլաղյու (Ղամարլ.)	Մարտիկյան
6	Ալիկարի	Ասողածոր	85	Դյուլ	Լեճ
7	Ալիբալար	Չանգլի	86	Գյուլիլիան	Կապուտան
8	Ալեհույան	Քուչուկ	87	Գյուլիլիբուլազ (հայ)	Վարդապետյուր
9	Ալիանց Բզովան	Բզովան	88	Գուլ	Նար Արիվիք
10	Ախուսիան	Խյարազ		Փ.	
11	Աղառիկիլու	Աղասու	89	Դալիկարգաչ	Աարախան
12	Աղգրարա	Վոսիկար	90	Դալիկաչ	Մակհար
13	Աղիլիան	Աղա	91	Դալուար	Դալար
14	Աղյուկչուր (Ղամարլ.)	Փեռաշեն	92	Դալուարաղլու	Շրվենանց
15	Ալապու	Ալգեստան	93	Դալուու	Արարատ
16	Ալաու	Ալապուր	94	Դալուարարա	Ավազ
17	Ալաուպուր	Շվանիձոր	95	Դարաշիլազ	Մողկանար
18	Ալգապուրա	Վաղաշեն	96	Դարաշեն	Ջորաղյուր
19	Ալշար (Փ)	Սուրենավան	97	Դանգուլան	Ջանգիլար
20	Արիվալի Մ.	Մանրաչ Մ.	98	Դուզենց (Փալիմի)	Բառած
21	Փ	Փ	99	Դվիմ ասար.	Դվիմ Վ.
	Բ.		100	Դվիմ Կալի.	Դվիմ Ն.
22	Բարաֆիշի (Աղարան)	Բուժավան	101	Դվիմ Գուրգենց	Նարաշեն Վ (Ղամարլու.)
23	Բարաֆիլան	Արքունիք		Ե.	
24	Բարաֆենց	Դավիթ	102	Ելլար - Ոյուզի	Ելլար
25	Բարաֆուր	Աղարան	103	Եփենցի	Նարաշեն
26	Բարաֆյուանի	Դանդի		(Ն. Բայազ.)	(Ն. Բայազ.)
27	Բեշյանց	Քարնի Մ.			
28	Բզգրանավիա	Նարաշեն (Ստեփ.)			
29	Բզգրան	Աարակապ			

* Mənbədən bir səhifə.

СПИСОК

переименованных после революции и советизации населенных пунктов ССР Армении

Названия населенных пунктов

№	Прежнее	Настоящее	№	Прежнее	Настоящее
	А.		27	Баш-Гярни	Гарни
1	Авдалагалу	Вагашон	28	Бекянд Б.	Парни Б.
2	Авшар(М)	Суренапан	29	Богазкясан	Дзорежал
3	Агасенбоклу	Агаслу	30	Еогдапожа	Норашен
4	Агджавишлаг (Камарл.)	Геташен	31	Боздоган	Саракап
5	Апаслу	Айгостан	32	Бозкенд	Амзачинья
6	Акембара	Вожкопар		В.	
7	Афкилтиса	Еайтар	33	Вали-Агалу	Дзорагюх
8	Александровка (Ленинская. р.)	Карибджанян	34	Вордмав	Вордмав
9	Александрополь	Ленинкаян	35	Воронцовка	Калининно
10	Аликрых	Астхадзор	36	Ворнак	Амнер
11	Алгучак	Кучак		Г.	
12	Алилу	Салвард	37	Гаджи-Байрам	Бахчалар
13	Алтралар	Чанглик	38	Гаджи-Кара (Вагарш. р.)	Айгешат
14	Алихан	Гетик	39	Гаджилар	Мргастан
15	Арзаканд	Арзакан	40	Гаджи-Мухан	Мухан
16	Арихвани В.	Маджис В	41	Гаджи-Назар	Камо
17	„ М.	„ М.	42	Гаджи-Эйлаз	Эйлас
18	Астазур	Шавиндзор	43	Гасанкенд	Шатни
19	Ахкилтиса (Ба- сиргеч. р.)	Азад	44	Голекту (Камар- лени. р.)	Марткиян
20	Ахтахана	Хлатат	45	Гелжман	Каджаранц
21	Ахунд-Бэован	Бэован	46	Гей-Килтиса	Калутан
22	Ачасу	Атаджур	47	Гел	Литч
	Б.		48	Гул	Нер Арешк
23	Бабакшип (Апарал)	Бужакан	49	Гусейн-кули Агалу	Нариманту
24	Базирхана	Цитаиков	50	Гюлдибулаг арм.	Вардагбюр
25	Балакенд	Догех	51	Гягур	Калер
26	Баш-Абаран	Апарал			

Amasiya rayonunun inzibati-ərazi bölgüsü

АМАСИЙСКИЙ РАЙОН

Центр — с. АМАСИЯ

Территория 606 кв. км
Наименьшим ближайшей ж.-д. станцией и расстоянием до нее

Лейшанья 25 км
Расстояние от Еревано до с. Амсия 143 км

Дата образования района: 9 сентября 1930 г.

Число административных единиц:

Сельских Советов 14
Общее число населенных пунктов 26
Население в тыс. 18,2

Сельские Советы

№№ п/п	Наименование сельского Совета	Наименование центра сельского Совета	Расстояние до центра	Поселения, входящие в территорию сельского Совета	Расстояние до центра С/С
1	АЗИЗБЕКОВСКИЙ	с. Азизбеков	5	с. Азизбеков	—
2	АМАСИЙСКИЙ	с. Амсия	—	с. Амсия	—
3	БАЛЫКЛИНСКИЙ	с. Балыкля	21	с. Балыкля с. Охсан	4
4	ВАНДИВАНСКИЙ	с. Вандиван	4	с. Вандиван с. Байтар	2
5	ГЮЛЛИВУЛАГСКИЙ	с. Гюллибулаг	12	с. Гюллибулаг	—
6	ГЮЛЛИДЖИНСКИЙ	с. Гюллиджа	34	с. Гюллиджа	—
7	ДЖИРАДЗОРСКИЙ	с. Джирадзор	8	с. Джирадзор с. Охман	4
8	ДУЗКЕНДСКИЙ	с. Дузкенд	16	с. Дузкенд с. Чайбасар	3
9	ЕНИ-ЕЛСКИЙ	с. Ени-Ел	38	с. Ени-Ел с. Гяли	3
10	КОНДЖАЛИНСКИЙ	с. Конджали	18	с. Конджали с. Ибни	3
11	КУЗИКЕНДСКИЙ	с. Кузикенд	27	с. Кузикенд с. Чельман	6
12	МАГАРАДЖУКСКИЙ	с. Магараджу	10	с. Магараджу с. Чакнал	3
13	ОХЧОГЛИНСКИЙ	с. Охчогли	17	с. Охчогли	—
14	ТАПАКЕВСКИЙ	с. Тапак	17	с. Маграшат с. Тевлаби с. Шурусд	3

115

Мənbə: Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1-ое августа 1988 года. Издание шестое. Ереван, «Аястан», 1988, с. 115.

Դəyişdirilmiş köhnə adların erməni əlifbası ilə siyahısı (nümunə)

Բ) Այրրևնական ցուցակ Եախկիմ աճուցների

Նախկին անունը	Նոր անունը	Շրջանը	Հրամանագրի տարեթիվը
1	2	3	4
Ա			
Ազաձիան	Վարդաձոր	Մարտունու	3. 7. 1968
Ազաձական	Պատեձոր	Թալինի	12. 11. 1946
Ազիզբեկով, Փարսյու	Հառիֆաի	Ազիզբեկովի	3. 1. 1935, 8. 7. 1957
Ալաղչուց	Արաղաձ	Թալինի	31. 7. 1950
Ալալուձեկյան	Ալալուձի	Գիժիշան թ.	—
Ալալուձեկյան շրջան	Քումանչյանի շրջան	—	19. 9. 1969
Ալաթիլու	Բալխար	Ամասիայի	26. 12. 1968
Ալեքսանդրապոլ	—	—	27. 01. 1924
Կումայրի, Գյումրի	Հենթեկյան	—	—
Այնթապեղյան	Գարբուհանյան	Այսուբույանի	3. 01. 1935
Այնթապեղյան	Մաքսիմ Գորկի	Մանչևանյանի	22. 07. 1939
Այնթապեղյան	Ֆրանցիսկոս	Սեւեի	26. 04. 1946
Այրեկյան	Աթուրբեկյան	Էջմիածնի	4. 04. 1916
Այրլու	Մալգարզ	Սիսիանի	3. 01. 1935
Այրլուրի	Ասաղանյու	Մաթուռնու	3. 01. 1935
Այրիսապ	Քուլակ	Այրիսապի	3. 01. 1935
Այրուսու	Նեձարուտ	Ազիզբեկովի	19. 11. 1946
Ախտալի շրջան	Հրազդանի շրջան	—	30. 08. 1959
Ախուսու	Քճրքառուսու	Անուսուձի	25. 01. 1978
Ահալի	Ֆրանսուս	Թալինի	28. 01. 1978
Աղանյու	Կաթնաղբյուր	Այրաղբյուրի	4. 04. 1946
Աղամղալու	Մարմարալեն	Մարմարի	28. 02. 1967
Աղբուսուց	Հասաղբյուր	Մայրուսուի	28. 02. 1946
Ազգան, Ազգան	—	—	28. 02. 1967
Վերին	Պանհուրաբ	Իջևանի	28. 01. 1978
Աղբուսու	Ոսկեպուր	Նույնիսկի	—
Աղբերի	Հնամի	Կամոջի	7. 12. 1945
Աղինի շրջան	Անիի շրջան	—	19. 10. 1961
Աղբաղալու	Նաղմուզյանի	Էջմիածնի	28. 01. 1978
Աղաղչուց, Փնալեն	Գեղաղաղ	Արասաղաղի	28. 01. 1946, 28. 02. 1957

Տ՛

Մանբə: Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1-ое августа 1988 года. Издание шестое. Ереван, «Аястан», 1988, с. 87.

Справочник составлен на основании законодательных актов, принятых Президиумом Верховного Совета Армянской ССР, по вопросам административно-территориального деления, а также других официальных материалов.

В справочнике даются сведения об административно-территориальном делении республики по отдельным районам по состоянию на 1 августа 1988 года. Указаны даты образования районов, городов и поселков городского типа, их расстояние от ближайшей железнодорожной станции и города Еревана и другие сведения.

Сведения о расстоянии от районных центров, городов и поселков городского типа до ближайшей железнодорожной станции и города Еревана приводятся по данным Министерства строительства и эксплуатации автомобильных дорог Армянской ССР, а сведения о расстоянии от районных центров до городов районного подчинения, поселков городского типа и центров сельских Советов, а также о расстоянии от центров сельских Советов до населенных пунктов, входящих в состав Советов — по данным соответствующих исполнительных комитетов районных Советов.

Сведения о территории районов приводятся по данным Государственного агропромышленного комитета Армянской ССР. Сведения о численности населения районов и городов республиканского подчинения (15 тысяч и более) — по данным Госкомстата Армянской ССР по состоянию на 1 января 1988 года.

В конце книги помещены алфавитные списки сельских Советов, населенных пунктов Армянской ССР, а также алфавитный перечень переименований, состоящий из двух частей: вновь присвоенных наименований и прежних. Сведения о переименовании приведены со дня установления Советской власти в Армении.

Справочник подготовлен к печати Отделом по вопросам работы Советов Президиума Верховного Совета Армянской ССР.

У К А З

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

О ВЕРИФИЦИРОВАНИИ РЯДА РАЙОНОВ И НАСЛЕДСТВЕННЫХ ПУНКТОВ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

Президиум Верховного Совета Республики Армения
высказывает:

Удостоверить действительность районных и городских Советов депутатов и верифицировать следующие районы и наследственные пункты Республики Армения:

город Ереван

Левентийский район — Шогинитский район
Среднеинженерский район — Эрибунийский район
район имени 26 комиссаров — Арцибасовский район

Агатовский район

Гюльмала — Цалкут
Талмай — Бердзеша
Мухомей — Гюльарет
Эдип — Лорисар
Шуралы — Патин

Исмаиловский район

Шанша (Гукарич) — Тугансар

Егеганджовский район

Мабетлу — Готтар

район имени Кая

Патикя — Гюльви
Нордзу — Ночетс
Айриан — Айриан

Саркисовский район

Вагди — Вагди
Кислишафан — Тюрюк
Мурлуз — Шуги

Степановский район

Сарал — Нор Хачатя

Степанянцевский район

Гергер — Гергер
Нирон — Аларач
Нувбышев — Урасар
Максим Гергия — Новадзор

Талинский район

поселок при совхозе № 5 — Лусани

Тимуровский район

Имамлу — Делгалин
Иваклишафан — Дюкманюх

Эчмядзинский район

Ленуи — Хорон
Атарбенки — Аргизет

Председатель Верховного Совета
Республики Армения Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН

Секретарь Верховного Совета
Республики Армения А. СААКЯН

8 августа 1991 года, г.р. Ереван

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1 января 1976 года. Издание пятое. Ереван, «Айастан», 1976.
2. Армянская ССР. Административно-территориальное деление на 1-ое августа 1988 года. Издание шестое. Ереван, «Айастан», 1988.
3. Населенные пункты и народонаселение ССР Армении. Издание ЦИК ССР Армении, Ереван, 1936.
4. Шопен И. Исторический памятник состояния Армянской области в эпоху его присоединения к Российской империи, СПб, 1852.
5. Шавров Н.Н. Новая угроза русскому делу в Закавказье: предстоящая распродажа Мугани инородцам, СПб, 1911.
6. Azərbaycan Respublikası Dövlət Arxivi, fond 897, siyahı 1, iş 105; «Слово» qəzeti, (Tiflis), 30 dekabr 1919-cu il, №113.
7. Korkodyan Z., Sovet Ermənistanının əhalisi. 1831-1931. (ermənicə). İrəvan, 1932.
8. Büyük Türkçe Sözlük. Hazırlayan D. Mehmet Doğan, İstanbul, “Yeni Şafak”, 1996.
9. Bayramov İbrahim. Qərbi Azərbaycanın türk mənşəli toponimləri. Bakı, “Elm”, 2002.
10. Budaqov B., Qeybullayev Q. Ermənistanda Azərbaycan mənşəli toponimlərin izahlı lüğəti. Bakı, “Oğuz eli”, 1998.
11. İrəvan xanlığı. Rusiya işğalı və ermənilərin Şimali Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi. İkinci nəşr. Bakı, Azərbaycan, 2010.
12. Mustafa Nazim. Moral genocide. The list of Turkic settlements changed by Armenians on Oghuz land - the present Armenia territory. Azerbaijan & Azerbaijanis. No.1-4, 2006, p.33-52.

13. Rəhimoğlu Həbib. Silinməz adlar, sağalmaz yaralar... “Azərnəşr”, 1997.

14. Ermənistan azərbaycanlılarının tarixi coğrafiyası. Tərtib edən Sabir Əsədov. Bakı, “Azərnəşr”, 1995.

15. Mirzəyev Həsən. Qərbi Azərbaycanın Dərələyəz mahalı. Bakı, “Elm”, 2004.

16. Ermənistan Respublikasının yaşayış məntəqələrinin lüğəti. (ermənicə), İrəvan, 2008.

Saytlar

www.parliament.am

www.astrolab.ru/cgi-bin/sdg.cgi?str=Armenia

www.travelpost.com/dir/Europe/Armenia/Am

www.fallingrain.com/world/AM

MÜNDƏRİCAT

Ön Söz. Müasir vandalizm və ya tarixi adlara qarşı soyqırım.....	3
Soyqırına məruz qoyulan Azərbaycan toponimləri	8
Ermənistan Respublikası ərazisində indiyədək adları dəyişdirilmiş azərbaycanlılara məxsus inzibati-ərazi vahidlərinin siyahısı.....	16
1918-1987-ci illərdə Ermənistanda yaşayış məntəqələri siyahısından silinmiş azərbaycanlı kəndlərinin siyahısı	59
Əlavələr	83
Əlavə 1. 1936-cı ilədək Ermənistanda adları dəyişdirilmiş yaşayış məskənlərinin siyahısı.....	84
Əlavə 2. 1976-cı ilə qədər Ermənistan SSR-də dəyişdirilmiş adların əlifba ilə siyahısı □	88
Əlavə 3. Ermənistan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 9 aprel 1991-ci il tarixli fərmanı ilə adları dəyişdirilmiş yaşayış məntəqələrinin siyahısı	106
Əlavə 4. Ermənistan Respublikası Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 8 avqust 1991-ci il tarixli fərmanı ilə adları dəyişdirilmiş yaşayış məntəqələrinin siyahısı	110
Xəritələr və digər əlavələr	111
İstifadə edilmiş ədəbiyyat.....	123

**VANDALİZM:
TARİXİ ADLARA QARŞI SOYQIRIMI**

Formatı: 60x90 ¹/₁₆. Tiraj 4000 nüsxə.

Turxan Nəşriyyat-Poliqrafiya Birliyi